

**BESLUT**

Skandinaviska Naprapathögskolan AB

Avdelning  
UtvärderingsavdelningenHandläggare  
Carl Mikael Bergström  
+46 8 563 088 59  
carl.mikael.bergstrom@uka.se

## Tillsyn av naprapatutbildningen vid Skandinaviska Naprapathögskolan AB

### Beslut

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) bedömer att naprapatutbildningen vid Skandinaviska Naprapathögskolan AB uppfyller de krav på kvalitet som gäller för utbildningar vid universitet och högskolor.

### Ärendets hantering

År 2001 beslutade regeringen att bl.a. naprapatutbildningen vid Skandinaviska Naprapathögskolan AB skulle ge rätt till studiestöd. Regeringen beslutade samtidigt att utbildningen skulle stå under fortsatt tillsyn av dåvarande Högskoleverket. Regeringen har senare beslutat att UKÄ ska utöva tillsyn över naprapatutbildningen vid Skandinaviska Naprapathögskolan AB, fr.o.m. den 22 juni 2022 (se regeringsbeslut 22 juni 2022, U2020/03986 och U2022/02486). Enligt regeringens beslut ska UKÄ:s tillsyn ”omfatta att utbildningen uppfyller de krav på kvalitet som gäller för utbildningar vid universitet och högskolor”. UKÄ inledde under 2023 en tillsyn av naprapatutbildningen vid Skandinaviska Naprapathögskolan AB.

UKÄ har inför detta beslut utsett följande sakkunniga för tillsynen: lektor Anna Pettersson, Karolinska institutet (ordförande och sakkunnig), professor Charlotte Häger, Umeå universitet (sakkunnig), studielektor Rie Castella Toftgaard, Syddansk universitet (sakkunnig), naprapat Maria Eklund (arbetslivsföreträdare) samt kiropraktor Malin Wadströmer (arbetslivsföreträdare). De sakkunnigas bedömning baseras på Skandinaviska Naprapathögskolan AB:s självvärdering daterad den 18 september 2023, begärd komplettering som inkom den 31 oktober 2023 och på vad som framkom vid det platsbesök som genomfördes den 6 december 2023.

UKÄ har delat ett utkast av de sakkunnigas yttrande till Skandinaviska Naprapathögskolan AB för att ge dem möjlighet att påpeka faktafel och missförstånd. De sakkunnigas yttrande bifogas (inklusive utbildningsanordnarens delningssvar).

## Universitetskanslersämbetets bedömning

Bedömningen av utbildningen som ansökan avser har gjorts utifrån de generella kvalitetskraven på utbildningar vid universitet och högskolor som anges i högskolelagen (1992:1434). De sakkunnigas bedömning är att naprapatutbildningen vid Skandinaviska Naprapathögskolan AB uppfyller de krav på kvalitet som gäller för utbildningar vid universitet och högskolor. UKÄ instämmer i de sakkunnigas bedömning.

Beslut i detta ärende har tagits av generaldirektören Martin Norsell efter föredragning av utredaren Carl Mikael Bergström i närvaro av tidigare tillförordnade avdelningschefen Viveka Persson och verksamhetsstrategen Per Westman. I ärendets beredning har även utredaren Tobias Osvald deltagit.

Martin Norsell

Carl Mikael Bergström

**Bedömargruppens yttrande**

## Innehåll

|                                                                                                                                                                                              |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Bedömargruppens yttrande för tillsyn över naprapatutbildningen vid Skandinaviska<br>Naprathögskolan AB och kiropraktorutbildningen vid Stiftelsen Skandinaviska<br>Kiropraktorhögskolan..... | 2  |
| Bedömargruppens uppdrag .....                                                                                                                                                                | 2  |
| Bedömargruppens sammansättning .....                                                                                                                                                         | 2  |
| Bedömargruppens arbete .....                                                                                                                                                                 | 2  |
| Bedömningsprocessen.....                                                                                                                                                                     | 3  |
| Utbildningarna i ett nationellt perspektiv – bedömargruppens reflektioner.....                                                                                                               | 4  |
| Bilaga 1: Bedömargruppens motiveringar .....                                                                                                                                                 | 5  |
| Skandinaviska Naprathögskolan AB – Naprapatutbildning .....                                                                                                                                  | 5  |
| Bedömningsgrunder.....                                                                                                                                                                       | 6  |
| Stiftelsen Skandinaviska Kiropraktorhögskolan – Kiropraktorutbildning.....                                                                                                                   | 17 |
| Bedömningsgrunder.....                                                                                                                                                                       | 18 |
| Bilaga 2: Redovisning av underlag från respektive utbildningsanordnare.....                                                                                                                  | 29 |
| Bilaga 3: Utbildningsanordnarnas svar på delning av preliminära yttranden .....                                                                                                              | 30 |

# Bedömagruppens yttrande för tillsyn över naprapatutbildningen vid Skandinaviska Naprathögskolan AB och kiropraktorutbildningen vid Stiftelsen Skandinaviska Kiropraktorhögskolan

## Bedömagruppens uppdrag

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har gett oss i uppdrag att granska naprapatutbildningen vid Skandinaviska Naprathögskolan AB och kiropraktorutbildningen vid Stiftelsen Skandinaviska Kiropraktorhögskolan.

Härmed överlämnar vi vårt yttrande till UKÄ där våra bedömningar med motiveringar och ett förslag till samlat omdöme för varje granskad utbildning framgår.

## Bedömagruppens sammansättning

I bedömagruppen ingick följande:

- Anna Pettersson, Karolinska Institutet (ordförande och sakkunnig)
- Charlotte Häger, Umeå universitet (sakkunnig)
- Rie Castella Toftgaard, Syddansk universitet (sakkunnig)
- Maria Eklund, Praxis (arbetslivsföreträdare)
- Malin Wadströmer, Region Stockholm (arbetslivsföreträdare)

## Bedömagruppens arbete

Tillsynsuppdraget har utgått från regeringens beslut den 22 juni 2022 (U2022/02486 och U2022/02485 respektive U2022/02486). Av skälen för regeringens beslut framgår att UKÄ, enligt 1 § andra stycket förordningen (2012:810) med instruktion för Universitetskanslersämbetet, också har uppgifter som rör utbildningar på eftergymnasial nivå enligt vad regering beslutar. Kiropraktor- respektive naprapatexamen är inte reglerade yrkesexamina enligt högskoleförordningen (1993:100) och utbildningsanordnarna har inga examenstillstånd. Bedömagruppens bedömningar görs med förståelsen att tillsynen innebär en granskning av huruvida respektive eftergymnasial utbildning som berättigar till studiemedel uppfyller de krav på kvalitet som gäller för utbildningar vid universitet och högskolor. Bedömningsgrunderna har prövats utifrån denna kontext.

Underlag för bedömningen har utgjorts av utbildningsanordnarnas självvärderingar inklusive bilagor som utarbetats utifrån UKÄ:s promemoria *Information inför tillsyn över naprapatutbildningen vid Skandinaviska Naprathögskolan AB och kiropraktorutbildningen vid Stiftelsen Skandinaviska Kiropraktorhögskolan*, begärda kompletteringar som utbildningsanordnarna tagit fram samt intervjuer som genomfördes den 5 respektive 6 december 2023 hos utbildningsanordnarna. Vid dessa tillfällen genomfördes gruppvisa samtal med utbildningsanordnarnas styrelse och ledning, utbildningsledning, studenter och lärare.

## Bedömningsprocessen

Utifrån underlagen har vi gjort en bedömning av utbildningarnas kvalitet genom att bedöma bedömningsgrunderna enligt nedan, särskilt framtagna för denna tillsyn.

Bedörmargruppens preliminära yttrande per utbildning har skickats till respektive utbildningsanordnare på delning, för att påpeka eventuella faktafel. Delningstiden var tre veckor. De svar som utbildningsanordnarna inkom med framgår av bilaga. Vi har tagit del av utbildningsanordnarnas svar, och i de fall där vi gjort bedömningen att det varit relevant har ändringar gjorts i yttrandena.

För bedörmargruppen

Anna Petterson  
Bedörmargruppens ordförande

## Utbildningarna i ett nationellt perspektiv – bedömargruppens reflektioner

Hälsoprofessioner utgör en viktig del i dagens samhälle och kan sägas bidra till samhällets hälsa och välbefinnande genom sin kunskap och expertis. Kiropraktorer och naprapater är två yrken som utgör ett komplement till andra hälsovårdande yrken, framför allt sjukgymnaster och fysioterapeuter, och utgör även en uppskattad samarbetspart inom många kliniska verksamheter i öppenvården idag. Förutom i hälso- och sjukvård är de både yrkesgrupperna även verksamma och fyller en funktion inom idrottsverksamhet.

Stiftelsen Skandinaviska Kiropraktorhögskolan samt Skandinaviska Naprapathögskolan AB erbjuder en eftergymnasial utbildning och är inte reglerade yrkesexamina i högskoleförordningen. Utbildningarna ger ändå rätt till studiestöd samt efter avslutad utbildning och fullgjord praktisk tjänstgöring legitimation att verka inom hälso- och sjukvården. Detta har varit en speciell omständighet att ta hänsyn till i bedömargruppens arbete att granska att utbildningarna uppfyller kriterier och krav inom ramen för den statliga tillsynen. Bedömargruppens sammantagna erfarenheter och expertis inom de granskade professionerna samt inom sjukgymnastik/fysioterapi har här varit värdefull och bidragit till olika perspektiv och infallsvinklar utifrån utbildning, forskning, klinik vilket fördjupat och berikat diskussioner och granskning.

En garant för att en studiemedelsberättigad och legitimationsgrundande utbildning och tillämpning uppfyller de krav som samhället och hälso- och sjukvården ställer är en kunskapsutveckling som bygger på vetenskaplig verksamhet och att studenterna ges möjlighet att träna sig i en autentisk kontext. Bedömargruppens samlade intryck är att utbildningarna lagt ner ett gediget arbete vad gäller självgranskning och underlag och att det finns en tydlig ambition och riktning vad gäller den vetenskapliga verksamheten och samverkan med omgivande samhälle. En styrka i utbildningarna är ett starkt engagemang och småskalighet som ger goda förutsättningar för meningsfullt och studentcentrat lärande och kontinuitet i utvecklingsarbetet. Ett viktigt utvecklingsområde för båda utbildningarna är att ge utbildningen en tydligare vetenskaplig grund såväl vad gäller personal och utbildningsmiljö. Det är bedömargruppens förhoppning att den återkoppling som lämnats här kan användas för utbildningsanordnarnas fortsatta utveckling.

## Bilaga 1: Bedömagruppens motiveringar

### Skandinaviska Naprapathögskolan AB – Naprapatutbildning

#### Samlat omdöme och bedömning

| Utbildning                                                  | Samlat omdöme      |
|-------------------------------------------------------------|--------------------|
| Naprapatutbildningen vid Skandinaviska Naprapathögskolan AB | Tillfredsställande |

Bedömningstext för det samlade omdömet.

| Bedömningsgrund                  | Omdöme             |
|----------------------------------|--------------------|
| Utbildningen                     | Tillfredsställande |
| Personal                         | Tillfredsställande |
| Utbildningsmiljö                 | Tillfredsställande |
| Resurser                         | Tillfredsställande |
| Styrdokument                     | Tillfredsställande |
| Säkerställande av utbildningsmål | Tillfredsställande |

## Bedömningsgrunder

### Utbildningen

#### Utbildningen

##### Omdöme: Tillfredsställande

Innehållet i utbildningen vilar på vetenskaplig grund samt på beprövad erfarenhet.

Förkunskapskraven motsvarar kraven för utbildning på grundnivå.

Utbildningsmålen och kursmålen motsvarar kraven för utbildning på grundnivå enligt 1 kap. 8 § högskolelagen (1992:1434).

Bedömargruppen anser att utbildningens omfattning och innehåll presenteras genom en väl strukturerad utbildningsplan med tydliga utbildningsmål samt kursplaner och lärandemål. En översikt av lärandemål i relation till utbildningsmål ger ytterligare tydlighet. Utifrån underlaget framstår utbildningens innehåll och omfattning som relevant.

En styrka är utbildningsanordnarens utvecklingsarbete som framkommer i självvärderingen och intervjuer där strategier för systematisk granskning lett till revidering och utveckling som syftar till att ge utbildningen en tydligare vetenskaplig grund. Bland annat beskrivs en övergång från tidigare biomekaniska förklaringsmodeller till en mer biopsykosocial modell, hur större vikt läggs vid beteendevetenskap och hur man arbetar med motiverande samtal samt hälsofrämjande insatser vilket också i hög grad överensstämmer med kursplanernas innehåll.

Ett starkare fokus på vetenskap och evidens bedöms i grunden vara positivt. Samtidigt finns en viss risk för att den beprövade erfarenheten inte prioriteras i tillräcklig utsträckning som utgör en viktig del av evidensbaserad vård. Under intervjuer med utbildningsanordnaren framkommer att det finns en viss osäkerhet gällande vad beprövad erfarenhet är. Enligt bedömargruppen kan det därför finnas behov av att inom utbildningen diskutera och definiera begreppet beprövad erfarenhet och dess innebörder för utbildningen. Bedömargruppen ser även att möjligheterna till interprofessionellt lärande är begränsat i utbildningen.

Av självvärderingen och dess bilagor framgår att förkunskapskraven för utbildningen är grundläggande behörighet vilket därmed motsvarar kraven för högskoleutbildning på grundnivå.

Bedömargruppen finner att de till självvärderingen bifogade utbildnings- och kursplanerna, samt översikten av lärandemål i relation till utbildningsmål som beskrivs i självvärderingen, har visat att utbildningsmålen och kursmålen motsvarar kraven för högskoleutbildning på grundnivå. Detta stärks också genom exempel på hur kraven praktiskt uppfylls genom bland annat studentcentrerade undervisningsformer, tidig och kontinuerlig patientkontakt, kurser inom evidensbaserad manuell medicin, professionell utveckling genom utbildningen och genom introduktion av forskningsprocessen tidigt i utbildningen som avslutas med ett självständigt examensarbete.

### Styrkor

- Det finns ett pågående systematiskt utvecklingsarbete mot en tydligare vetenskaplig grund och en mer högskolemässig utbildning.
- Flera goda exempel på att revidering och utveckling skett utifrån rådande kunskapsläge.
- Genom tidig och kontinuerlig patientkontakt finns goda förutsättningar för studenternas professionella utveckling under utbildningens gång.
- Goda ambitioner samt i flera fall strategier för fortsatt utveckling mot en tydligare vetenskaplig grund och en mer högskolemässig utbildning.

### Utvecklingsområden

- Bedömggruppen ser ett tydligt behov av fortsatt satsning mot högre grad av akademisk kompetens hos lärarkåren i sin helhet och framför allt hos de tillsvidareanställda lärarna.
- Begreppen vetenskap och beprövad erfarenhet samt balans mellan dessa i undervisning och utvecklingsarbete behöver diskuteras samt tydligt definieras för studenter och personal.
- Möjlighet till interprofessionellt arbetet ges begränsat utrymme i utbildningen och behöver stärkas.

### Personal

#### Personal

##### Omdöme: Tillfredsställande

Antalet lärare och deras sammanlagda vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Av utbildningsanordnarens självvärdering med tillhörande bilagor framgår att utbildningsanordnaren har elva tillsvidareanställda lärare. På utbildningsanordnarens klinik undervisar drygt tjugo kliniska lärare och handledare och utöver de tillsvidareanställda lärarna undervisar drygt fyrtio lärare med tidsbegränsade anställningar, varav ungefär hälften är disputerade. Bedömggruppen anser att detta står i proportion till utbildningens volym och dess genomförande på kort och lång sikt. Majoriteten av lärarna är utbildade naprapater, kiropraktorer och läkare. Samtliga handledare som undervisar och handleder på kliniken är yrkesverksamma legitimerade naprapater med lång erfarenhet och flera av de externa lärarna kommer från Karolinska Universitetssjukhuset och Karolinska Institutet. Bedömggruppens sammanvägda bedömning är därför att lärare inom såväl naprapati som övriga ämnesområden har gedigna professionsrelaterade kunskaper och erfarenheter.

Vad gäller mer ämnesspecifik kompetens ser bedömggruppen att lärarkollegiets sammansättning skulle stärkas om det fanns ytterligare lärarkompetens inom ämnet psykologi som kan undervisa om aktuella utmaningar kring psykisk ohälsa, särskilt i relation till smärtpatienter.

Naprapatutbildningen ger i dagsläget inte per automatik behörighet till studier på avancerad nivå vilket på sikt även bidrar till utmaningen att rekrytera forskarutbildade lärare. I både underlag och

intervjuer framgår dock att utbildningsanordnaren har insikt om behovet av att utveckla den vetenskapliga kompetensen inom lärarkåren samt visar att ambitioner och långsiktiga strategier finns för att höja den vetenskapliga nivån hos framför allt tillsvidareanställda lärare. Detta ser bedömargruppen mycket positivt på.

Utbildningsanordnaren redogör för ett antal vidtagna åtgärder för att möta utmaningen, till exempel samarbeten med South-Eastern Finland University of Applied Sciences (XAMK) och Sophiahemmet Högskola. Bedömargruppen ser positivt både på utbildningsanordnarens medvetenhet om bristerna och de insatser som utbildningsanordnaren gör för att hantera den långsiktiga tillgången till disputerad lärarkompetens.

Gällande högskolepedagogisk kompetens redogör utbildningsanordnaren i självvärderingen och under intervjuerna för att utbildningsanordnarens tillsvidareanställda lärare har en formell högskolepedagogisk kompetens om minst tre högskolepoäng. Vid utbildningsanordnaren finns, sedan 2018, en roll som pedagogisk ledare. Kliniska handledare har beretts möjligheter till vidareutbildning inom handledning som skett i samarbete med Karolinska Institutet, så kallade stepping stone-kurser. Bedömargruppen ställer sig positiva till den högskolepedagogiska utveckling som sker vid utbildningsanordnaren. Bedömargruppen ser samtidigt vissa omständigheter som kan utgöra hinder för högskolepedagogisk utveckling. En sådan omständighet är utbildningens stora inslag av så kallade externa lärare (lärare som inte är tillsvidareanställda vid utbildningsanordnaren utan endast gör undervisningsuppdrag med ringa omfattning). Självvärdering och intervjuer visar också en medvetenhet om detta. Bedömargruppens intryck är att utbildningsanordnaren har etablerat strukturer, som till exempel en programkommitté och läsarsvisa möten, som stödjer en gemensam högskolepedagogisk syn och utveckling.

### Styrkor

- Lärare inom såväl naprapati som övriga ämnesområden har gedigna professionsrelaterade kunskaper och erfarenheter.
- Ett genomtänkt och strategiskt arbete genomförs vid utbildningsanordnaren för att stärka den pedagogiska kompetensen för handledare i klinik.
- Utbildningsanordnaren har sedan 2018 en pedagogisk ledare, tillika docent, som jobbar med att stärka den pedagogiska kompetensen vid utbildningsanordnaren.

### Utvecklingsområden

- Utbildningsanordnaren bör överväga att erbjuda en formell introduktionskurs för externa handledare på kliniken.
- Utbildningsanordnaren behöver fortsätta arbeta aktivt för att säkerställa vetenskaplighet och kontinuitet i lärarkåren, gällande såväl internt som externt anställda, på ett sätt som ger långsiktighet i utbildningen.

## Utbildningsmiljö

### Utbildningsmiljö

#### Omdöme: Tillfredsställande

Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Utbildningsanordnaren säkerställer att studenterna tar en aktiv roll i att utveckla utbildningen.

Utbildningen utvecklar studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet och studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Utbildningsanordnarens självvärdering samt intervjuerna gör gällande att utbildningens vetenskapliga grund vilar på ett lärarkollegium med god akademisk kompetens samt gedigen klinisk erfarenhet. Bedömargruppen anser att utbildningen i huvudsak har en god bas för en professionsinriktad miljö. Av den bifogade lärartabellen framgår att endast fyra av de elva lärarna med tillsvidareanställning vid utbildningsanordnaren är disputerade. Sammanlagt utgör de tillsvidareanställda, disputerade lärarnas tjänstgöringsgrad 1,65 heltidstjänster. Detta kompenseras delvis genom externa lärare med hög vetenskaplig kompetens. Representationen av lärare med högre akademisk kompetens är ändå låg.

Bedömargruppen anser att sambandet mellan forskning och utbildning kan stärkas och utvecklas inom kärnämnet naprapati, även om det finns goda exempel. Enbart cirka hälften (20 stycken) av det totala antalet externa lärare har forskarutbildning även om detta uppvägs till viss del av relativt många externa disputerade lärare i olika ämnen. Det bedrivs viss forskning och forskningssamarbeten vid utbildningsanordnaren men är inte av sådan art och omfattning att det kan sägas genomsyra verksamheten.

Utifrån intervjuer samt bedömningsunderlaget anser bedömargruppen att det bör ske en utveckling vad gäller att uppgifter i utbildningen ska integreras med evidens och att undervisnings-/läromaterialet samt att studenternas egna texter ska vila på vetenskaplig grund med tydliga källhänvisningar. Det borde vara en stegvis progression med krav på användning av källhänvisningar och generell vetenskaplig förankring under utbildningen. Utbildningsanordnaren bör se över kursplaner och examensarbeten, hur vetenskaplig litteratur och referenser används i olika uppgifter, och säkerställa att vetenskaplig metod genomsyrar utbildningen från start till mål. En viktig kunskap och skicklighet rör också hur man bemöter patientens/klientens förväntningar parallellt med att nya vetenskapliga rön utvecklas. Här är smidig och enkel åtkomst till vetenskaplig litteratur av både bredd och djup av yttersta vikt.

Bedömargruppens samlade bedömning är, trots ovan nämnda omständigheter och utvecklingsområden, att det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö. Samtidigt anser bedömargruppen att det finns viktiga utvecklingsbehov gällande detta.

Av utbildningsanordnarens självvärdering och vid intervjuerna framkommer att utbildningsanordnaren fäster stor vikt både vid verksamhetsintegrerat lärande (VIL) och

verksamhetsförlagd utbildning (VFU). VIL introduceras tidigt och bedrivs bland annat genom extern auskultation och VFU genomförs på utbildningsanordnarens klinik. Bedömargruppen ser mycket positivt på dessa inslag i utbildningen och de möjligheter som studenterna därmed får att successivt etablera sig i sin kommande yrkesroll. Bedömargruppen kan samtidigt se en stark utvecklingspotential för utbildningen i dessa avseenden, dels med breddade möjligheter för auskultation och dels för kliniken. De handledare som finns tillgängliga vid utbildningsanordnarens klinik är t.ex. uteslutande naprapater vilket kan ställas i relation till yrkeslivet där det är relativt vanligt att naprapater samverkar med andra professioner. Generellt är graden av interprofessionell träning under hela utbildningen relativt låg. En utökad representation av yrkeskompetenser som neurologer, ortopedier eller fysioterapeuter vid vissa moment i det praktiska klinikerbetet kan vara ett sätt att öva studenterna på interprofessionellt arbete samt och även bidra till att bredda studenternas perspektiv på vad vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet kan vara.

Portfolion framhävs i självvärderingen som ett viktigt redskap i utbildningen för att stödja självstyrt lärande. Utifrån intervjuerna har bedömargruppen dock inte kunnat fastställa en enhetlig bild vad gäller syfte och användning av portfolion, även om idén i grunden är väldigt bra. Utbildningsanordnaren kan således fundera vidare över hur portfolio som verktyg ska användas för att fungera som stöd. Om portfolion ska fungera som för kvalitetsförbättring i undervisning och lärande i den praktiska delen av utbildningen på studentkliniken måste detta verktyg vara fullt implementerat och funktionellt för både studenter och handledare. Först då kan man använda det som ett kvalitetsverktyg och en vägledning i utvecklingen av studenternas kompetens.

Bedömargruppen anser att utbildningsanordnaren i sin självvärdering och under intervjuerna har visat att det finns formella förutsättningar för studenterna att utöva inflytande och därmed medverka i utbildningarnas utveckling. Vid utbildningsanordnaren finns en studentkår, som erhåller ett verksamhetsstöd, och studentkåren och utbildningsanordnaren har ingått ett samarbetsavtal. Frågor och studentönskemål av mer löpande karaktär kan behandlas på regelbundna så kallade klassinformationsträffar. Utbildningsanordnaren vinnlägger sig om studenternas perspektiv genom kursvärderingar, programenkäter och examensenkäter. Bedömargruppens uppfattning är att utbildningsanordnaren gör goda insatser för att säkerställa studenters möjligheter till att inta en aktiv roll i utvecklingen av utbildningen, men att det ändå finns utvecklingspotential. Av intervjuerna framgår till exempel att kursvärderingarna inte fullt ut används aktivt för att utveckla utbildningen och att kursvärderingsresultaten inte alltid återkopplas till aktuell kurs eller kommande kurstillfälle.

Utbildningsanordnaren redogör i självvärderingen för flera samarbeten och utbildningsinslag som syftar till att studenterna ska förberedas för yrkesverksamhet. I utbildningsanordnarens utbildningsnämnd deltar företrädare för arbetslivet och utbildningsanordnaren samarbetar med yrkesförbund både i Sverige och i andra nordiska länder. Utbildningen har omfattande inslag av verksamhetsförlagd utbildning och verksamhetsintegrerat lärande. Utbildningsanordnarens klinik ger goda möjligheter för studenterna att i en klinikmiljö få adekvat handledning av yrkesverksamma naprapater. Bedömargruppen anser att utbildningen på ett tillräckligt sätt utvecklar studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet och studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Samtidigt anser bedömargruppen som tidigare nämnts att det finns utvecklingsmöjligheter, framförallt avseende studenternas interaktion och kunskapsutbyte med andra professioner inom hälso- och vårdområdet. Utbildningsanordnaren har under intervjuerna redogjort för att de själva ser

detta område som angeläget att utveckla, men att utbildningsanordnaren begränsas av omständigheter härrörande till utbildningens och utbildningsanordnarens formella ställning. Bedömargruppen gör ingen annan bedömning än utbildningsanordnaren i denna fråga.

### Styrkor

- Stor vikt har lagts vid det pedagogiska arbetet, vilket man också har satt in i ett pedagogiskt ramverk vilket ger förutsättningar för en god grund för en professionsinriktad miljö och en ambition hos ansvariga och lärare för vetenskaplig förankring. Det finns också en medvetenhet om vikten av att tillhandahålla vetenskapliga databaser.
- Studentkliniken ger en gedigen inomprofessionell miljö.

### Utvecklingsområden

- Utbildningsanordnaren bör lägga resurser på en strategisk plan för utveckling av forskning och kontaktvägar som kan gynna utvecklingen av naprapati i förlängningen. Arbeta behöver ske gällande hur ytterligare forskning kan bedrivas vid Naprapathögskolan, även i samarbete med universitet, och hur forskning kan befrukta och integreras mer i undervisningen på ett sätt som säkerställer att studenterna blir väl förtrogna med ett evidensbaserat arbetssätt. Planen kan med fördel ange hur studenterna kan bli ytterligare delaktiga i att ta del av men också medverka i aktuell forskning. Detta kan med fördel ske i deras studentarbeten, exempelvis i form av pilotstudier, litteraturstudier eller ren datainsamling.
- Utbildningsanordnaren bör se över kursplaner och examensarbeten med syfte att säkerställas att vetenskaplig metod genomsyrar utbildningen från start till mål. Studenterna behöver stöd att tillägna sig kunskap och skicklighet kring hur man bemöter patientens/klientens förväntningar parallellt med att nya vetenskapliga rön utvecklas. Ett mål bör vara att tydliggöra och konkretisera de akademiska krav som ställs på studenternas vetenskapliga förankring genom hela utbildningen, inklusive när och hur vetenskaplig litteratur krävs/används i undervisningen och av studenterna själva.
- Utbildningsanordnaren bör säkerställa tillgång till vetenskapliga databaser för studenterna.
- Bedömargruppen uppmuntrar utbildningsanordnaren att överväga att utveckla och kravställa auskultationer eller göra andra insatser även vid den egna drivna kliniken för att erbjuda en högre grad av interprofessionell lärmiljö.

Bedömargruppen rekommenderar utbildningsanordnaren att särskilt beakta följande i sitt fortsatta utvecklingsarbete:

- Man bör följa upp arbetet med att verka för bättre förutsättningar för ytterligare nära samband och integrering mellan forskning och utbildning och hur undervisningen vilar på evidens, och med tillräcklig vetenskaplig kompetens på lärarsidan.
- Arbetet att verka för bättre förutsättningar för samverkan, interprofessionellt arbete samt strategier för att stödja studenternas förmåga att söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå bör följas upp.

## Resurser

### Resurser

#### Omdöme: Tillfredsställande

Det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur på kort och lång sikt.

De tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten.

Av utbildningsanordnarens självvärdering och besök framgår att utbildningsanordnaren förfogar över lokaler som inkluderar bland annat föreläsningssalar, datorsal, grupprum och rum med utrustning för praktiska moment. Behandlingsbänkar finns både i rummen avsedda för praktiska moment och i ett antal grupprum. I utbildningsanordnarens lokaler finns även rum utrustade för simuleringsträning med hjälp av Force Sensing Table Technology (FSTT). Bedömargruppen anser att utbildningsanordnaren har en stabil och ändamålsenlig tillgång till fysisk infrastruktur. Gällande vetenskapliga databaser och litteratur framgår under intervjuerna vid utbildningsanordnaren att studenterna har tillgång till relativt närbelägna Karolinska Institutet Universitetsbiblioteket och att studenterna vid fysiska besök där kan nå vetenskapliga databaser och litteratur. Utbildningsanordnaren framhåller under intervjuerna att man vill ge studenterna bättre tillgång till detta men att det hittills inte varit möjligt att ingå avtal som ger studenterna möjlighet att nå vetenskapliga databaser på campus/digitalt. Bedömargruppen instämmer i att tillgång till vetenskapliga databaser och litteratur är av ytterst stor vikt och ser positivt på att utbildningsanordnaren arbetar med frågan.

Utbildningsanordnaren har en klinik centralt i Stockholm som ger studenterna goda möjligheter för praktisk träning. Bedömargruppens intryck är att kliniken kan hantera en stor patientvolym vilket är positivt för studenternas möjligheter att möta patienter och träna. Samtidigt kan lokalernas utformning vara försvårande för patientsamtal eller för samtal mellan studenter och handledare. Bedömargruppens samlade bedömning är ändå att de tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt.

### Styrkor

- Tillgången till tränings- och tekniksalar som kan disponeras utan restriktioner av studenterna samt även bokningsbar specialutrustning i form av FSTT-britsar.
- Studentkliniken.

### Utvecklingsområden

- Tillgång till vetenskapliga databaser.
- Bedömargruppen anser att det kan finnas skäl att kartlägga hur möjligheterna för patientsamtal och samtal mellan student-handledare på kliniken ser ut.

## Styrdokument

### Styrdokument

#### Omdöme: Tillfredsställande

Det finns utbildningsplan och kursplaner eller motsvarande för hela utbildningen och dessa är utformade på ett adekvat sätt.

Styrdokumentet är kvalitetssäkrat.

Utbildningsanordnaren har till självvärderingen bifogat en utbildningsplan och kursplaner för utbildningens kurser. Bedömargruppen anser att utbildningsplanen ger en tydlig och utförlig beskrivning av utbildnings längd och omfattning, studietakt, övergripande mål, ämnesmässiga innehåll och organisation, progression, pedagogisk profil, samt examinationsformer. Bedömargruppen finner vidare att utbildningens övergripande mål överensstämmer med målen i högskolelagen för utbildning på grundnivå. Därutöver är målen för ämnet näprapati beskrivna och organiserade i kompetensområden som följer kompetensramverket CanMEDS. Av utbildningsplanen framgår även relevant information kopplat till behörighet, övergångsbestämmelser och andra riktlinjer. Det finns en översikt av de ingående kurserna i en så kallad studieplan. Till utbildningsplanen finns en bilaga med vägledande information om undervisningsformer, läraaktiviteter och examinationsformer som förekommer i utbildningen. Dessa är tydligt beskrivna och exemplifierade utifrån lärarens roll och användningsområde.

Bedömargruppen anser att kursplanerna ger ändamålsenlig information om kursernas innehåll, nivå och omfattning för respektive kurs samt en detaljerad beskrivning av mål utifrån kunskapsformerna kunskaper och förståelse, färdigheter och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt. Vidare finns relevant information om arbetsformer, typ av examination och litteratur.

Bedömargruppens samlade intryck är att det finns nödvändiga och ändamålsenliga styrdokument för utbildningen och att dessa är adekvat utformade.

Bedömargruppen finner utifrån underlaget ett medvetet och systematiskt arbete att säkra, följa upp och utveckla kvaliteten i utbildningen. Självvärderingen redovisar fördelning av ansvar, beskrivning av processer och arbetssätt samt rutiner för dokumentation och tillgängliggörande. En studiehandbok som tillgängliggjorts för studenterna ger information om utbildningens organisation, kostnader och avgifter, studieadministrativa rutiner, riktlinjer och regelverk samt kontaktvägar.

Underlag och intervjuer visar att det finns dokumenterade rutiner på plats för att följa upp och säkra uppfyllelse av utbildningens mål, studenternas perspektiv samt utbildningsplanens aktualitet. Bedömargruppen ser positivt på att nationell lagstiftning, författningar och etablerade riktlinjer använts som utgångspunkt för arbetet och att det finns forum där återkoppling sker via dialog. Ett nytt inslag i kvalitetsarbetet är lärarens kursanalys, en rutin som inte verkar ha fungerat fullt ut, särskilt vad gäller externa lärare. Av intervjuer framkommer också utmaningar att få tillräckligt med data från kursutvärderingar och att återkoppling därför inte gjorts tillgängligt för studenterna. Bedömargruppen menar att det är viktigt att säkerställa att studenternas synpunkter inte bara tas

emot utan också åtgärdas och följs upp på ett systematiskt vis. Sett till ett studentperspektiv drar bedömargruppen slutsatsen att forum för dialog (klassinformationen) är förlagda på en tid som begränsar studenternas möjlighet att delta.

Bedömargruppen noterar också utifrån intervjuerna att det vid utbildningsanordnaren finns en informell och familjär kultur och mötesstruktur. Detta är något som bedömarna anser kan underlätta kommunikation och uppföljning kopplat till kvalitet och kvalitetsutveckling utifrån ett lärarperspektiv, men kan äventyra saklighet och rättssäkerhet.

### Styrkor

- Utbildningsplan och kursplaner är tydligt utformade, ger relevant information och är i linje med lagstiftning och internationella riktlinjer och ramverk. Styrdokument kvalitetssäkras genom ett medvetet och systematiskt arbete. Rutiner, processer och arbetssätt är dokumenterade. Underlag och intervjuer vittnar om en psykologiskt trygg lärandemiljö som ger förutsättningar för uppföljning och utveckling.

### Utvecklingsområden

- Bedömargruppen rekommenderar utbildningsanordnaren att följa upp och vidareutveckla former för studenternas synpunkter och medverkan i kvalitetsarbetet med fokus på åtgärder som kan adresseras, och att arbeta vidare med rutinen för lärarnas kursanalys med särskilt beaktande av externa lärares delaktighet i arbetet.

### Säkerställande av utbildningsmål

#### Säkerställande av utbildningsmål

##### Omdöme: Tillfredsställande

Genom utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställs att studenterna, när examen utfärdas, har uppnått utbildningsmålen.

Utbildningen har tjugotre övergripande mål som innefattar kunskaper och förståelse, färdigheter och förhållningssätt kopplat till diagnostik, behandling och rehabilitering av neuromuskuloskeletala besvär och smärta vilket utgör fokus för naprapatens yrkesutövning. Utbildningen är organiserad efter sex ämnesområden som motiveras utifrån ämnet naprapati: Kroppens uppbyggnad och funktion, Hälsa och sjukdom, Naprapati, Idrottsmedicin, Professionell utveckling och Vetenskaplig utveckling. Ämnet naprapati utgör nära hälften av utbildningens totala poäng (114 av 240 poäng). Utöver ämnesområdena är utbildningen organiserade efter fem kompetensområden som bedöms nödvändiga för yrkesutövningen och som har sitt ursprung i ett internationellt kompetensramverk (CanMEDS). Kompetenserna uttrycks med aktiva verb i kursmålen vilket underlättar säkerställande av integrering och progression. Kompetensområdena går som en strimma genom utbildningens kurser vilket säkerställer möjlighet till progression och lärande över tid. Exempel på det är klinisk och vetenskaplig kompetens som introduceras tidigt (T2) och breddas och fördjupas genom

utbildningens gång. Genom det sätt som kurserna är organiserade framkommer att teoretiska ämneskunskaper varvas med kurser av mer praktisk natur vilket främjar integrering av kunskap och färdigheter. Kursernas innehåll och läraaktiviteter visar att studenterna ges goda möjligheter att öva klinisk tillämpning genom patientfall, praktiska övningar och klinik vilket stärker utbildningens användbarhet. Av underlaget framkommer utvalda exempel på målmapppning som visar att övergripande utbildningsmål återfinns och adresseras i kurserna.

Underlaget (kursplaner och exempelschema) vittnar om en genomtänkt pedagogik i linje med studentcentrerat lärande där studenterna ges möjlighet att aktivt bygga förståelse och utveckla färdigheter och förhållningssätt. Exempel på det är inverterat klassrum, projektbaserat arbete under handledning samt läraaktiviteter som främjar eget ansvar för lärande som självtest, kamratbedömning och portfolioarbete. Tillgång till så kallade pluggstugor med syfte att främja studentcentrerat lärande, möjlighet till "open practice" med repetition och stöd av lärare samt stöd för studieplanering är resurser som ger förutsättningar till meningsfullt lärande och måluppfyllelse. Intervjuerna visar att studenterna upplever att det finns goda möjligheter att ställa frågor och att få feedback av lärare "in house", men att detta kan brista i relationen till externa lärare. Utifrån intervjuerna drar bedömargruppen också slutsatsen att det finns skäl att se över utbildningsmaterialet så att det hålls uppdaterat och utvecklar pedagogiskt och tekniskt kunnande i förhållande till distanslärande.

Bedömargruppen anser utifrån underlaget att den konstruktiva läkningen mellan mål, innehåll och examinationsformer oftast fungerar men i vissa fall behöver ses över. I dessa fall verkar visserligen arbetsformerna ge förutsättningar att nå målen, men det är ibland svårt att se hur examinationsformen kan fänga måluppfyllelse på ett adekvat sätt eller att kursens innehåll kan tillgodose måluppfyllelse. Exempel på det är årskurs 1, *Fysiologi från molekyl till vävnad* där ett mål handlar om att "visa respekt för andra och aktivt delta i gemensam problemlösning" och där examinationsformen är skriftlig tentamen. Två andra exempel är årskurs 1, *Mikrobiologi och infektionslära* där ett mål handlar om att "tillämpa god vårdhygien i manuell medicin" och där examinationsformen är skriftlig tentamen. Ett övergripande utbildningsmål handlar om att främja interprofessionellt arbete och professionsövergripande samarbete vilket är viktigt för att kunna möta komplexa vårdbehov. Detta mål återkommer i kursen *Smärta och smärtbehandlingstekniker* men varken kontext, läraaktiviteter eller litteratur verkar adressera samverkan och interprofessionellt arbete. Bedömargruppen kan också konstatera att studenterna har begränsade möjligheter att öva samverkan och interprofessionellt arbete. Flera kurser har ett mål kopplat till kunskapsformen värdering/förhållningssätt som handlar om att "värdera sitt kunskapsbehov i relation till kursens lärandemål och framtida yrkesroll samt formulera mål för sin fortsatta kompetensutveckling". Utifrån underlaget är det dock svårt att se hur detta tas upp i kursernas innehåll eller hur målet examineras. I kursen *Neurologi* ska studenterna kunna värdera patienters upplevelser och reflektera över sina möten med patienter med cerebrovaskulära sjukdomar. I intervjuerna framkom att det gjorts en analys över patientflödet till Naprapathögskolans klinik som lett till bedömningen att det motsvarade patientflödet i den reguljära öppenvården. Platsbesöket visar dock att klinikens lokaler och behandlingsrum som är anpassade för att ta emot patientgrupper med svårare funktionshinder som till exempel personer med cerebrovaskulära sjukdomar är starkt begränsat varför det är svårt att se hur detta mål kan tillgodoses.

Av underlag och intervjuer framkommer utmaningar att tillgodose möjligheter att öva på att självständigt söka fram vetenskaplig litteratur. Intervjuerna visar att läraren är den som ofta tillhandahåller vetenskapliga artiklar och i flera kursplaner framkommer att vetenskapliga artiklar meddelas eller tillhandahålls vid kursstart. Underlaget visar däremot att det finns goda möjligheter att diskutera och värdera vetenskap kopplat till interventioner inom naprapati.

Bedömargruppens samlade bedömning är, trots ovan nämnda omständigheter och utvecklingsområden, att utbildningen utformad och anordnad på ett sätt som säkerställer att studenterna når utbildningsmålen.

Av underlaget framkommer vidare att examinationerna är varierande och verkar ändamålsenligt planerade, vilket ger goda förutsättningar att fånga de olika kunskapsformerna i utbildningsmålen.

### **Styrkor**

- I stora drag ger utbildningens innehåll, organisation och arbetsformer rikliga möjligheter till interaktion, repetition och formativ återkoppling. Även om konstruktiv länkning brister i vissa kurser visar underlaget att det finns en medveten strävan efter konstruktiv länkning mellan mål, undervisningsaktiviteter och examination vilket ger goda förutsättningar för måluppfyllelse.

### **Utvecklingsområden**

- Bedömargruppen vill rekommendera utbildningsanordnaren att fortsätta arbetet att verka för bättre möjligheter att öva att självständigt söka fram vetenskaplig information, och möjligheter att utveckla kompetenser inom samverkan och interprofessionellt arbete. Vidare vill bedömargruppen rekommendera utbildningsanordnaren att se över konstruktiv länkning inom utbildningen, framförallt i de medicinska ämnena, och överväga en satsning på pedagogik och teknik i digitalt lärande.
- Bedömargruppen rekommenderar utbildningsanordnaren att särskilt beakta arbetet att verka för bättre förutsättningar för måluppfyllelse beträffande samverkan, interprofessionellt arbete samt förmåga att söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå bör följas upp.

## Stiftelsen Skandinaviska Kiropraktorhögskolan – Kiropraktorutbildning

### Samlat omdöme och bedömning

| Utbildning                                                                | Samlat omdöme      |
|---------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| Kiropraktorutbildningen vid Stiftelsen Skandinaviska Kiropraktorhögskolan | Tillfredsställande |

Bedömningstext för det samlade omdömet.

| Bedömningsgrund                  | Omdöme             |
|----------------------------------|--------------------|
| Utbildningen                     | Tillfredsställande |
| Personal                         | Tillfredsställande |
| Utbildningsmiljö                 | Tillfredsställande |
| Resurser                         | Tillfredsställande |
| Styrdokument                     | Tillfredsställande |
| Säkerställande av utbildningsmål | Tillfredsställande |

## Bedömningsgrunder

### Utbildningen

#### Utbildningen

##### Omdöme: Tillfredsställande

Innehållet i utbildningen vilar på vetenskaplig grund samt på beprövad erfarenhet.

Förkunskapskraven motsvarar kraven för utbildning på grundnivå.

Utbildningsmålen och kursmålen motsvarar kraven för utbildning på grundnivå enligt 1 kap. 8 § högskolelagen (1992:1434).

Av utbildningsanordnarens självvärdering framgår att utbildningsanordnaren ser medicinsk vetenskap som en sammanhållande grund för utbildningen och att utbildningsanordnaren har ett vetenskapligt råd för att säkerställa utbildningens vetenskapliga grund. I rådet ingår bland annat några lärare som genomgår forskarutbildning och en lärare som är professor i cellulär muskelfysiologi. Bedömargruppen uppfattar representationen i det vetenskapliga rådet vad gäller vetenskaplig kompetens som god och relevant.

Utbildningsanordnaren beskriver att det kiropraktiska omhändertagandet utgår från evidensbaserade metoder och att detta säkerställs genom systematisk granskning av forskning inom kiropraktik. Trots detta framgår inte tydligt om eller hur denna systematiska granskning påverkat eller påverkar utbildningen vad gäller eventuella revideringar av behandlingsinterventioner och förklaringsmodeller. Det framgår heller inte om granskningen också omfattar områden utanför kiropraktiken. Om så inte är fallet skulle det vara önskvärt att bredda perspektiven i den vetenskapliga granskningen.

Bedömargruppens samlade bedömning är, trots ovan nämnda omständigheter och utvecklingsområden, att utbildningens innehåll och omfattning är relevant. Utbildningsplan och kursplaner visar att övergripande mål och lärandemål motsvarar kraven för utbildning på grundnivå och erbjuder ett vetenskapligt perspektiv på ämnet.

Enligt bedömargruppen förmedlar utbildningsanordnaren i självvärderingen och under intervjuerna bilden av att utbildningsanordnaren i sitt utvecklingsarbete nu fokuserar på vetenskap och evidens. Bedömargruppen ser i grunden positivt på detta, men finner även en viss risk för att beprövad erfarenhet som utgör en viktig del av evidensbaserad vård inte prioriteras i tillräcklig utsträckning.

Utbildningsanordnaren visar i självvärdering och vid intervjuer en uttalad ambition att fortsätta utvecklas mot en utbildning som tydligare vilar på vetenskaplig grund och som efter hand närmar sig en högre grad av högskolemässighet. Detta anser bedömargruppen är en bra och nödvändig ambition.

Utbildningen kräver i dag grundläggande behörighet samt särskild behörighet i form av Na 2 och Ma 1 och 2 vilket motsvarar kraven för utbildning på grundnivå och har relevans för utbildningens innehåll.

Bedömargruppen anser att utbildningsanordnaren genom de till självvärderingen bifogade utbildnings- och kursplanerna, samt översikten av lärandemål i relation till utbildningsmål som beskrivs i självvärderingen, har visat att utbildningsmålen och kursmålen motsvarar kraven för högskoleutbildning på grundnivå.

### Styrkor

- Utbildningsanordnaren visar i självvärdering och vid intervjuer en uttalad ambition att fortsätta utvecklas mot en utbildning som tydligare vilar på vetenskaplig grund och som efter hand närmar sig högskolemässighet.
- Systematisk granskning av forskning inom kiropraktik genomförs och lägger grund för utvecklingsarbete och en Vetenskaplig kommitté med en sammantaget hög akademisk kompetens bidrar till utvecklingsarbetet.

### Utvecklingsområden

- Utbildningsanordnaren rekommenderas att se över sin pågående granskningsprocess av forskning och evidensbaserade metoder inom kiropraktik men också angränsade områden med relevans för kiropraktik för att säkerställa att detta avspeglar sig i utbildningens innehåll.

### Personal

#### Personal

#### Omdöme: Tillfredsställande

Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Av utbildningsanordnarens självvärdering med tillhörande bilagor framgår att utbildningsanordnaren har fjorton tillsvidareanställda lärare. Flera av lärarna är utbildade kiropraktorer och läkare. Utöver de tillsvidareanställda lärarna undervisar drygt tjugosex lärare som kursansvariga ämnesspecialister. Några av de externa lärarna kommer från Karolinska Universitetssjukhuset och Karolinska Institutet. Samtliga handledare som undervisar och handleder studenter på utbildningsanordnarens klinik är yrkesverksamma legitimerade kiropraktorer. Samtliga lärare på Kiropraktorhögskolans klinik är yrkesverksamma och medlemmar i Kiropraktiska föreningen i Sverige. Lärare inom såväl kiropraktik som inom övriga ämnesområden bedöms ha gedigna professionsrelaterade kunskaper och erfarenheter.

Underlag och intervjuer beskriver också utbildningsanordnarens ambitioner och strategier för att höja den vetenskapliga nivån hos de tillsvidareanställda lärarna och några har genom master- och magisterexamen samt pågående forskartjänst kommit en bit på väg. Detta är enligt bedömargruppen

en viktig och nödvändig utveckling. Utbildningsanordnaren har som målsättning att inom en sexårsårsperiod ha minst tre disputerade kiropraktorer som lärare. Bedömargruppen ser positivt på utbildningsanordnarens vidtagna åtgärder och målsättning.

Evidensbaserad pedagogisk utveckling inom lärarkåren har inte framträtt som ett prioriterat område och det är något som bedömargruppen anser skulle behöva utvecklas. Gällande högskolepedagogisk kompetens framgår under intervjuerna att utbildningsanordnaren inte tillämpar något formellt krav på sådan. Pedagogiska frågor lyfts och behandlas i kollegiala, regelbundet återkommande mötesforum. Dessa samtal sker både utifrån aktuella situationer och frågor och mer i mer strukturerad form utifrån högskolepedagogisk litteratur. Utbildningsanordnaren anger även att utbildningens storlek medger att frågor med pedagogisk anknytning behandlas i den dagliga löpande verksamheten. Bedömargruppen ser positivt på den öppna kollegiala miljö som utbildningsanordnaren redogör för men ser samtidigt ett värde i gemensamma pedagogiska utgångspunkter och strategier som på ett mer systematiskt och formellt sätt utvecklar pedagogisk kompetens. Sammantaget anser bedömargruppen att den pedagogiska kompetensen är tillräcklig, men att utbildningsanordnaren bör vidta åtgärder för att säkerställa att den pedagogiska kompetensen består och utvecklas.

Bedömargruppens samlade bedömning är, trots ovan nämnda omständigheter och utvecklingsområden, att antalet lärare och den sammantagna vetenskapliga, professionsinriktade och pedagogiska kompetensen är adekvat men att det, framförallt vad gäller vetenskaplig kompetens, är angeläget med en förstärkning.

### **Styrkor**

- Lärare inom såväl kiropraktik som inom övriga ämnesområden bedöms ha gedigna professionsrelaterade kunskaper och erfarenheter.
- Utbildningsanordnaren arbetar aktivt för att säkerställa kontinuitet i lärarkåren och öka den vetenskapliga kompetensen.
- Det finns en öppen kollegial miljö och pedagogiska frågor lyfts och behandlas i regelbundet återkommande mötesforum vilket ger goda förutsättningar att utveckla lärarnas kompetens.
- Samtliga handledare och lärare som undervisar och handleder studenter på utbildningsanordnarens klinik är yrkesverksamma legitimerade kiropraktorer vilket stärker kopplingen mellan undervisning och studenternas framtida yrkesroll.

### **Utvecklingsområden**

- De tillsvidareanställda lärarnas sammanlagda vetenskapliga kompetens behöver höjas.
- Under intervjuerna framkommer att det inte finns några formella krav på pedagogisk kompetens. Önskvärt är en tydligare strategi för att stärka samtliga lärares pedagogiska kompetens och utveckling.

## Utbildningsmiljö

### Utbildningsmiljö

#### Omdöme: Tillfredsställande

Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Utbildningsanordnaren säkerställer att studenterna tar en aktiv roll i att utveckla utbildningen.

Utbildningen utvecklar studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet och studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Bedömargruppens intryck är att det vid utbildningsanordnaren finns en medvetenhet om vikten av att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och med nära samband däremellan. Sett till de disputerade lärarnas tjänstgöringsgrad bedöms dock att den sammanlagda vetenskapliga kompetensen hos lärargruppen behöver förstärkas för att långsiktigt säkerställa en vetenskaplig grund för utbildningen. Sammanlagt utgör de tillsvidareanställda, disputerade lärarnas tjänstgöringsgrad 0,60 heltidstjänster. Den låga graden av vetenskaplig kompetens inom den tillsvidareanställda lärarkåren kompenseras i viss mån av externa lärare med hög vetenskaplig kompetens.

Av självvärderingen och under intervjuerna framkommer att det finns omständigheter som begränsar tillgången till adekvat, disputerad lärarkompetens. En sådan omständighet är att utbildningens studenter inte per automatik är behöriga till fortsatta studier på avancerad nivå.

Forskningen som bedrivs vid utbildningsanordnaren är begränsad och de forskningssamarbeten som finns har inte en sådan omfattning att alla studenter kan involveras i pågående forskning. Utbildningens forskningsanknytning skulle stärkas om studenternas gavs möjlighet att i teoretiska och praktiska sammanhang få kännedom om pågående forskning inom huvudområdet. Även om utvecklingsbehoven på detta område till viss del uppvägs av externa disputerade lärare i andra ämnen och utbildningsanordnaren aktivt arbetar för att stärka forskningskompetensen hos personalen genom olika åtgärder så anser bedömargruppen att frågan är ett särskilt viktigt utvecklingsområde för utbildningsanordnaren. Ytterligare möjligheter för studenter att möta pågående forskning behöver enligt bedömargruppen således utvecklas. Detta behov bemöts delvis redan av en strävan efter förbättring, exempelvis genom åtgärder som att sammanställa analyser av systematiska litteraturöversikter som förmedlas till lärare och studenter. Forskningen vid utbildningsanordnaren bör dock byggas ut för att ge studenter möjligheten att delta i eventuella forskningsprojekt under exempelvis deras projektarbeten mot slutet av utbildningen. Detta har hög utvecklingspotential framgent och bör förstärkas för att motsvara god högskolenivå.

En rekommendation är att lägga resurser på en analys av nuläget och med en strategisk plan för utveckling av forskning med identifierande av samarbetsnätverk och kontaktvägar som starkt kan gynna ämnet och utbildningen i förlängningen. Det handlar bland annat om kontakter både internt och externt riktade samt att använda de etablerade samarbetena som finns i ännu högre utsträckning.

Här bör ingå att framgent rekrytera allt fler lärare med forskarutbildning samt utveckla samarbetet med externa sådana. Utbildningsanordnaren bör även planera för ett systematiskt involverande av studenter i forskningsprojekt, såväl inom ramen för uppsatsarbete som i andra moment under utbildningen.

Utbildningsanordnaren beskriver ett nära samarbete med KFS (Kiropraktiska föreningen i Sverige) som är en av två organisationer för kiropraktorer i Sverige. Detta ses av bedömargruppen som positivt och en grund för en god koppling till Yrkeslivet. Däremot beskrivs ingen koppling till lärosäten eller organisationer internationellt vilket riskerar att vara en begränsning för kunskapsinhämtning och utveckling.

Studenterna erbjuds färdighetsträning inom kiropraktik med fokus på bemötande och undersökning och på att diagnosticera och handlägga patienter. Av underlag och platsbesök framkommer att utbildningsanordnaren har en klinik där studenterna under handledning kan öva och fördjupa sina kunskaper. Under arbetet i studentkliniken handleds studenterna av de fast anställda kiropraktorklärarna. Det innebär att studenterna genom hela sin utbildning träffar ett mycket begränsat antal kliniskt aktiva kiropraktorer. De handledare som finns tillgängliga vid utbildningsanordnarens klinik är uteslutande kiropraktorer vilket kan ställas i relation till yrkeslivet där det är relativt vanligt att kiropraktorer samverkar med andra professioner. Bedömargruppen ser att det finns en stark utvecklingspotential gällande studenternas möjligheter att träna på interprofessionellt arbete. Det skulle finnas ett värde i att även anlita externa handledare med gedigen klinisk erfarenhet för att ge studenterna ett bredare perspektiv på sitt framtida yrke. En utökad representation av yrkeskompetenser som neurologer, ortopedier eller fysioterapeuter vid vissa moment i det praktiska kliniska arbetet kan vara ett sätt att öva studenterna på interprofessionellt arbete samt och även bidra till att bredda studenternas perspektiv på vad vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet kan vara.

Utbildningsanordnaren har inga specifikt ställda krav beträffande formell pedagogisk kompetens och redovisar ingen uttalad strategi för att utveckla och följa upp pedagogisk kompetens. Bedömargruppen menar att det kan vara värdefullt att utarbeta en pedagogisk policy i förhållande till all undervisning i samtliga ämnen för att säkerställa att grundläggande och bärande principer stöds av högskolepedagogisk forskning. Eftersom det finns ett relativt stort antal externa lärare, vilket bedömargruppen anser är en styrka hos utbildningen, kan en gemensam policy stödja en sammanhållen linje för alla som undervisar inklusive de studerande och bidra till högre kvalitet i undervisningen.

Bedömargruppens samlade bedömning är, trots ovan nämnda omständigheter och utvecklingsområden, att det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö men att det även finns viktiga utvecklingsområden. Bedömargruppens uppfattning är också att verksamheten bedrivs så att det finns ett tillräckligt nära samband mellan forskning och utbildning, men att sambandet är känsligt och att strategiskt arbete bör vidtas för att förstärka det.

Bedömargruppen anser att utbildningsanordnaren i sin självvärdering och under intervjuerna har visat att det finns formella förutsättningar för studenterna att utöva inflytande och därmed medverka i utbildningarnas utveckling. Vid utbildningsanordnaren finns en studentkår som representerar

studenterna i utbildningsanordnarens organisation, till exempel i programkommittén och utbildningsnämnden. Frågor och studentönskemål av mer löpande karaktär kan behandlas på regelbundna informella möten mellan till exempel kurskoordinator och studenterna. Utbildningsanordnaren genomför kursvärderingar. Bedömagruppens uppfattning är att utbildningsanordnaren gör insatser för att säkerställa studenters möjligheter till att inta en aktiv roll i utvecklingen av utbildningen, men att det ändå finns utvecklingspotential. Av intervjuerna framgår till exempel att kursvärderingarna inte fullt ut används aktivt för att utveckla utbildningen och att kursvärderingsresultaten inte alltid återkopplas till aktuell kurs eller kommande kurstillfälle.

Utbildningsanordnaren redogör i självvärderingen för flera samarbeten och utbildningsinslag som syftar till att studenterna ska förberedas för yrkesverksamhet. I utbildningsanordnarens utbildningsnämnd deltar företrädare för arbetslivet och utbildningsanordnaren samarbetar med yrkesförbund. I utbildningen finns inslag som genomförs på utbildningsanordnarens klinik och moment erbjuder möten mellan studenter och yrkesverksamma kiropraktorer. Utbildningsanordnarens klinik ger goda möjligheter för studenterna att i en klinikmiljö få adekvat handledning av yrkesverksamma kiropraktorer. Bedömagruppen anser att utbildningen på ett tillräckligt sätt utvecklar studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet och studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Samtidigt anser bedömagruppen att det finns utvecklingsmöjligheter. Första riktiga patientkontakt sker först i termin 8 möjligheten till interaktion och kunskapsutbyte med andra professioner inom hälso- och vårdområdet är begränsat. Utbildningsanordnaren har under intervjuerna redogjort för att de själva ser detta område som angeläget att utveckla, men att utbildningsanordnaren begränsas av omständigheter härrörande till utbildningens och utbildningsanordnarens formella ställning. Bedömagruppen gör ingen annan bedömning än utbildningsanordnaren i denna fråga.

### Styrkor

- Det finns en bra grund i en professionsinriktad miljö och en klar medvetenhet om vikten av att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och vikten av evidens i undervisningen, även om det finns förbättringspotential här.
- Generellt råder en positiv atmosfär och inställning till utveckling bland lärare, ledning, övrig personal och studenter med avseende på arbets- och studieklimat.

### Utvecklingsområden

- Under studentklinikarbetet träffar studenterna samma lärare som undervisar i kiropraktik vid utbildningsanordnaren. Komplettering med externa handledare med gedigen klinisk erfarenhet skulle ge studenterna ett bredare perspektiv på sitt framtida yrke.
- Möjligheter till interprofessionellt arbete är mycket begränsade under utbildningen. Ökad bredd vad gäller yrkesprofession hos handledare i den kliniska praktiken skulle kunna vara en väg att gå för att hantera detta.
- Utbildningsanordnaren bör se över sina rutiner för hur kursvärderingarna tas om hand. Det behöver finnas tydliga rutiner för både lärare och studenter som säkerställer att åtgärder identifieras, genomförs och återkopplas. Denna återkoppling bör innehålla en tydlig åtgärdsplan

så att studenter, såväl de som avklarat kurser som de vilka deltar vid nästa tillfälle, motiveras att fortsätta delta i utvecklingsarbetet vid utbildningsanordnaren.

- Utbildningsanordnaren rekommenderas att utarbeta en gemensam pedagogisk policy för att stödja en sammanhållen linje för alla som undervisar inklusive de studerande och på så sätt bidra till högre kvalitet i undervisningen samt en plan för att utveckla pedagogisk kompetens i linje med högskolepedagogisk forskning.

Bedömargruppen rekommenderar utbildningsanordnaren att särskilt beakta följande i sitt fortsatta utvecklingsarbete:

- Utbildningsanordnaren bör prioritera en strategisk plan för att systematiskt bygga upp god forskning kopplat till kiropraktik och erhålla forskningsmedel. Utvecklingen bör ske på ett sätt som säkerställer att studenterna får tillgodogöra sig ett evidensbaserat arbetssätt.

## Resurser

### Resurser

#### Omdöme: Tillfredsställande

Det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur på kort och lång sikt.

De tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten.

Av utbildningsanordnarens självvärdering framgår att utbildningsanordnaren förfogar över lokaler som inkluderar bland annat föreläsningssalar, grupprum och rum med utrustning för praktiska moment. Bedömargruppen konstaterar därmed att det finns en grundläggande infrastruktur som fungerar och ekonomin verkar vara tillfredsställande.

Tillgång till studielokaler av olika slag för studenter är avgörande för en bra lärmiljö. På Kiropraktorhögskolan finns ett begränsat antal grupprum/rum, bedömargruppen anser därför att studenternas tillgång till dessa bör utökas. Därigenom skulle möjligheterna till interaktion (även mellan studentårskullar eller andra grupperingar), och grupparbeten, studiero i lugna miljöer med mera stärkas. Bedömargruppen uppfattar önskemål från de studerande att få tillgång till träningssalar i ökad utsträckning som befogade och relevanta. Dessutom kan det övervägas om upplägget i detta rum för att praktisera klinisk kompetens kan göras mer flexibelt, så att andra pedagogiska läroverktyg också kan sättas i spel och öka lärandeutbytet för studenterna. Britsarna är också relativt enkla. Mer avancerade och ledade britsar skulle ge de studerande möjlighet att fullt utforska olika manuella behandlingstekniker.

Närheten till Karolinska Institutet har betydelse på flera sätt. Viktiga databaser är delvis tillgängligt via KI och biblioteket där, men på detta område finns utvecklingspotential. Genom att ge studenterna fullständig och enkel tillgång till litteratur integrerat i utbildningsanordnarens studiemiljö skulle den akademiska och forskningsbaserade miljön stärkas på ett väsentligt vis. Ytterligare utvecklingspotential finns vad gäller exempelvis digitala system för kurskommunikation och dylikt. Bedömargruppen noterar dock en medvetenhet om detta och att det delvis är under utveckling.

### Styrkor

- Generellt god infrastruktur och resurser med några undantag.

### Utvecklingsområden

- Utvecklingspotential finns vad gäller tillgång till vetenskapliga databaser och, exempelvis digitala system för kurskommunikation, som delvis är under utveckling.
- Det faktum att klinisk träningslokal endast är tillgänglig under schemalagd undervisning och på särskild begäran för studenter med tydlig motivering är något som bedömargruppen ser som problematiskt. Utbildningsanordnaren bör överväga att öka studenternas tillgång till dessa lokaler och därmed hjälpa dessa till en mer flexibel möjlighet att öva klinisk kompetens och därigenom öka kvalitet och säkerhet. Detta bör dock ske under trygga former.
- En investering i britsar och dylikt som möjliggör mer avancerade kiropraktiska tekniker vore önskvärt.

### Styrdokument

#### Styrdokument

##### Omdöme: Tillfredsställande

Det finns utbildningsplan och kursplaner eller motsvarande för hela utbildningen och dessa är utformade på ett adekvat sätt.

Styrdokumenterna är kvalitetssäkrade.

Utbildningsanordnaren har till självvärderingen bifogat en utbildningsplan och kursplaner för utbildningens kurser. Bedömargruppen anser att utbildningsplanen ger en tydlig och utförlig beskrivning av utbildnings längd och omfattning, studietakt, övergripande mål, ämnesmässiga innehåll och organisation, progression, pedagogisk profil, samt examinationsformer.

Bedömargruppen finner vidare att utbildningens övergripande mål överensstämmer med målen i högskolelagen för utbildning på grundnivå. Utbildningsplanen ger översiktlig information om progression samt en förklaring av de arbetsformer och examinationsformer som förekommer under utbildningen. Därtill finns relevant information om övriga föreskrifter och bestämmelser. De i utbildningen ingående kurserna är presenterade utifrån ämnesintegrerade teman samt årsvis vilket ger god översikt av helheten.

De till självvärderingen bilagda kursplanerna ger information om kursernas omfattning, nivå, behörighet, betyg och mål. Nivån för kurserna anges övergripande med bokstavsbezeichnung. Bedömargruppen anser att målen i sig inte ger någon tydlig vägledning om vad studenterna ska kunna förstå och göra i ett yrkesmässigt sammanhang, vilket är något som utbildningsanordnaren bör arbeta vidare med. Det finns en separat litteraturlista med datum för senaste revidering vilket underlättar kontinuerlig uppdatering.

I tillägg till utbildningsplan och kursplan finns kravspecifikation som säkerställer kompetenskrav för externa lärare samt den så kallade Klinikhandboken. Bedömarena finner att den ger god vägledning till såväl lärare som studenter avseende arbetssätt, rutiner och bedömning i klinik. Klinikhandboken beskriver också hur avvikelser och incidenter ska hanteras. Bedömargruppens samlade intryck är att det finns styrdokument för utbildningen och att dessa är adekvat utformade.

Utbildningsanordnaren redogör i självvärderingen för ett processororienterat arbetssätt och en organisation för utveckling och kvalitetssäkring av verksamheten. Bedömargruppen finner att utbildningsanordnaren har etablerat en ändamålsenlig organisation med råd, nämnder och kommittéer för att arbeta med och följa upp kvalitet där ansvar och roller framgår. Av självvärderingen framgår att Kiropraktiska föreningen i Sverige finns representerad i fakultetskommitté och utbildningsnämnd, en sådan samverkan bedöms positiv och kan bidra till utbildningens ändamålsenlighet. En utvidgad utvärdering med externa bedömare är planlagt till vart sjätte år utifrån fastställda kvalitetskriterier. Ett så kallat veckomöte fungerar som forum för löpande information, internutbildning, dialog och uppföljning av kvalitet. För att nå ut med information till externa lärare med bristande möjlighet att delta kontinuerligt i det löpande arbetet ges information via veckoutskick samt via kurskoordinator. Underlaget ger en bild av en småskalig och informell organisation som strävar efter gemensamt ansvar och engagemang. Denna bild bekräftas också vid intervjuerna och miljön beskrivs som familjär. Detta är något som kan underlätta kommunikation och uppföljning kopplat till kvalitet och kvalitetsutveckling utifrån ett lärarperspektiv, men kan äventyra saklighet och rättssäkerhet.

Av utbildningsanordnarens självvärdering och under intervjuerna framkommer att utbildningsplanen har reviderats nyligen och att förbättringar då har åstadkommit gällande bland annat utbildningens teman och vilka förkunskaper studenterna behöver ha för att kunna tillgodogöra sig nästföljande moment i utbildningen.

### Styrkor

- Bedömarena anser att utbildningsplan och kursplaner i huvudsak ger relevant information och ger därmed förutsättningar för styrning och uppföljning. Verksamheten präglas av småskalighet, kontinuitet samt kollegial närhet vilket ger korta beslutsvägar och underlättar förankring av rutiner och arbetssätt.

### Utvecklingsområden

- Bedömarena vill rekommendera utbildningsanordnaren att säkerställa att den mer informella och småskaliga organisationen inte missgynnar en mer formell hantering av frågor och visionärt tänkande.
- Styrdokumentet finns tillgängliga digitalt via One drive samt i pappersform i utbildningsanordnarens bibliotek. Utbildningsanordnaren uppmuntras att se över digitala plattformar kan användas för att dela dokument mellan lärare, studenter och övrig personal samt att tillgängliggöra mötesprotokoll för dem inte kunnat delta på onsdagsmötena.

## Säkerställande av utbildningsmål

### Säkerställande av utbildningsmål

#### Omdöme: Tillfredsställande

Genom utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställs att studenterna, när examen utfärdas, har uppnått utbildningsmålen.

Av underlagen framgår att utbildningen har arton övergripande mål som ligger till grund för utformning och innehåll och som ska vara uppfyllda vid tidpunkten för examen. Innehållet är organiserat i fem teman som tillsammans är tänkt att bidra till måloppfyllelse. Medicin och kiropraktik varvas under utbildningens gång och flera teman återkommer. Enligt underlaget är tanken med vald struktur att teman sammanlänkas till en enhet där kunskaper och färdigheter mixas och ökar i komplexitet. Progressionen av självständighet och komplexitet i praktiska färdigheter är tydlig vad gäller kurserna *Kiropraktik 1–5*, men inte lika tydlig vad gäller de medicinska kurserna. En faktor som försvårar bedömning av måloppfyllelse är att nivån för lärande anges övergripande i kursplanerna med hjälp av Blooms taxonomi och Millers pyramid. De flesta mål uttrycks i termer av "redogöra för" eller "uppvisa färdigheter i" och det är svårt att uttolka måloppfyllelse för mer komplexa kompetenser som att integrera kunskaper och färdigheter eller studentens förmåga att analysera och värdera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer. De exempel på självständiga arbeten som inkluderas i underlaget är förvisso endast ett begränsat antal, men de visar ändå på att det kan finnas behov att stärka säkerställandet av studenternas förmågor beträffande kritisk analys och fördjupat resonemang. Lärandemålen skulle med hänvisning till detta behöva utvecklas för att ge studenterna bättre vägledning om vad de förväntas kunna förstå och göra.

Även om medicin och kiropraktik varvas tematiskt under utbildningen bör det bättre tydliggöras hur medicinska kunskaper integreras med kiropraktiskt omhändertagande. Utbildningen ger förutsättningar för en bred kunskap i medicinska ämnen och en djup förståelse av människokroppens struktur och funktion. Det framgår dock inte tydligt hur studenterna ges möjlighet att träna på det övergripande målet att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar. Underlaget (kursplaner och klinikhandbok) visar att ämnet kiropraktik till synes har fokus på procedur och tekniskt utförande i manuella färdigheter och de medicinska kurserna verkar ha ett starkt biomedicinskt fokus. Detta stärks även mot bakgrund av att vetenskapsmetodiken i utbildningen är begränsat till en positivistisk kunskapssyn och kvantitativa forskningsansatser.

De övergripande målen anger att studenterna ska utveckla förmåga att samverka med andra yrkesgrupper. Underlaget och intervjuer visar att det finns en strävan att adressera detta mål genom lärlarlagets sammansättning och tjänstgöring i klinik efter avslutad utbildning, men också att möjligheterna för studenterna att utveckla sådan kompetens behöver stärkas. De övergripande målen för temat basvetenskap i år 1 anger att studenten ska kunna samverka med patienten samtidigt verkar, enligt bedömargruppens mening, det första riktiga patientansvaret förekomma under år 4 och 5. Underlaget visar vissa utvecklingsbehov i konstruktiv läkning mellan mål, undervisningsform och examination där färdighetsmål examineras med skriftlig tentamen. Detta gäller kursen introduktion

anatomi, inre organens anatomi samt infektionsmedicin. Vidare bör det för vissa kurser bli tydligare hur studenterna kan utveckla en djupare förståelse av ämnet sett till målens antal och karaktär givet tillgänglig tid, till exempel för kurserna nervsystemets fysiologi, histologi samt farmakologi.

Kursplaner och intervjuer visar tydligt att medicin och kiropraktik varvas kontinuerligt vilket ger förutsättningar att integrera teori och klinik. Undervisningen sker företrädesvis i små grupper och bedömargruppen ser att det finns en närhet till lärare för frågor och återkoppling vilket främjar lärande och måluppfyllelse. Merparten av lärare i ämnet kiropraktik har en del av sin yrkesutövning i klinik vilket mest sannolikt stärker utbildningens användbarhet för yrkesutövningen. Utbildningsplanen anger att undervisningen bygger på ”föreläsningar och studentdriven pedagogik”, men kursplaner och intervjuer tyder snarare på att undervisningen verkar lärarstyrt med studentaktiverande metoder. Utbildningen tillämpar en variation av examinationsformer vilket stärker möjligheten att fånga olika kunskapsformer.

Bedömargruppens samlade bedömning är, trots ovan nämnda omständigheter och utvecklingsområden, att utbildningen utformad och anordnad på ett sätt som säkerställer måluppfyllelse i tillräcklig utsträckning.

### Styrkor

- Underlaget visar att utbildningen ger gedigna kunskaper inom såväl medicin som kiropraktik. Lärarna inom ämnet kiropraktik har en stark koppling till klinik och teori och praktiska moment varvas vilket tillsammans främjar ändamålsenlighet och ger goda förutsättningar för att säkerställa måluppfyllelse av färdighet och förmåga. Att undervisningen sker i små grupper bedöms främja aktivt och meningsfullt lärande.

### Utvecklingsområden

- Utbildningsanordnaren bör se över hur medicin och kiropraktik tydligare kan integreras för att stödja studenternas utveckling att integrera kunskaper och färdigheter samt studentens förmåga att analysera och värdera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer med fokus på en helhetssyn på människan.
- Utbildningsanordnaren bör inom de medicinska ämnena se över den konstruktiva läkningen mellan mål, innehåll och examination och vidta åtgärder för att undvika stoffträngsel och ytinläring. Ett sätt att tydliggöra progression och integrering kan vara att uttrycka lärandemål med aktiva verb.

Bedömargruppen rekommenderar utbildningsanordnaren att särskilt beakta följande i sitt fortsatta utvecklingsarbete:

- Bedömargruppen rekommenderar uppföljning av arbetet att bättre stödja uppfyllelse av målet att analysera och värdera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer med fokus på en helhetssyn på människan.

## Bilaga 2: Redovisning av underlag från respektive utbildningsanordnare

Respektive utbildningsanordnare listade de 20 senast godkända självständiga arbetena. Utifrån detta gjorde UKÄ ett slumpmässigt urval av fyra självständiga arbeten per utbildning.

Skandinaviska Naprapathögskolan AB

| Självvärdering | Självständiga arbeten | Intervju med utbildningsanordnare | Intervju med studenter |
|----------------|-----------------------|-----------------------------------|------------------------|
| Ja             | Ja                    | Ja                                | Ja                     |

Stiftelsen Skandinaviska Kiropraktorhögskolan

| Självvärdering | Självständiga arbeten | Intervju med utbildningsanordnare | Intervju med studenter |
|----------------|-----------------------|-----------------------------------|------------------------|
| Ja             | Ja                    | Ja                                | Ja                     |

## Bilaga 3: Utbildningsanordnarnas svar på delning av preliminära yttranden

## Mall för svar på delning av preliminärt yttrande

|                                                   |
|---------------------------------------------------|
| Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande |
| Lärosäte: Skandinaviska Naprapathögskolan         |
| Utbildning: Naprapatprogrammet                    |

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrandet och påpeka eventuella faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsgrunder som ingått i prövningen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med nya fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

### Exempel

| Sida | Stycke | Rad | Korrigerings                                 |
|------|--------|-----|----------------------------------------------|
| 2    | 3      | 5   | Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45. |

Naprapathögskolan önskar först och främst uttrycka sin uppskattning gentemot bedömargruppen och UKÄ för den noggranna och värdefulla granskningen av utbildningsprogrammet. En granskning som kommer att ge god vägledning och bidra till den fortsatta kvalitetsutvecklingen vid lärosätet.

“**Kommentarer**” är ämnade att korrigera eventuella sakfel och/eller klargöra eventuella oklarheter eller missuppfattningar. Några enstaka felskrivningar har även noterats som “**Errata**”. Lärosätet är medvetna om att våra kommentarer är relativt omfattande. Detta grundar sig i att det var över 20 år sedan naprapatprogrammet senast granskades av tillsynsmyndighet och att lärosätet därför är angelägna om att yttrandet, i så stor utsträckning som möjligt, fångar upp det omfattande kvalitets- och utvecklingsarbete som bedrivits sedan dess.

## Utbildningen

| Sida | Stycke | Rad | Korrigerig |
|------|--------|-----|------------|
|      |        |     |            |

## Personal

| Sida | Stycke | Rad | Korrigerig                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------|--------|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3    | 1      | 7   | <p><i>“Lärarna är utbildade naprapater, kiropraktorer och läkare.”</i></p> <p><b>Kommentar:</b> Otydlig beskrivning.<br/>Majoriteten av lärarna är naprapater, kiropraktorer och läkare, men det finns även andra yrkesgrupper som bidrar till undervisningen exempelvis fysioterapeuter (5), sjuksköterskor (2), fysiologer (2), epidemiolog (1), tandläkare (1), farmaceut (1), biomedicinare (1), biokemist (1) och jurist (1).<br/>Se självvärdering bilaga 4: Personaltabell &amp; komplettering 2: Tabell externa lärare.</p>       |
| 3    | 1      | 9   | <p><i>“... några av de externa lärarna kommer från Karolinska universitetssjukhuset och Karolinska institutet.”</i></p> <p><b>Errata:</b> Karolinska Universitetssjukhuset<br/><b>Errata:</b> Karolinska Institutet (se även sida 4)</p> <p><b>Kommentar:</b> Otydlig beskrivning.<br/>En stor andel, nästan hälften, av de externa lärarna kommer från Karolinska Institutet (12) och Karolinska Universitetssjukhuset (6), sammanlagt 18 av 43.<br/>Se komplettering 2: Tabell externa lärare.</p>                                      |
| 3    | 2      | 1   | <p><i>“Vad gäller mer ämnesspecifik kompetens ser bedömargruppen att lärarkollegiets sammansättning skulle stärkas om det fanns en lärare inom ämnet psykologi som kan undervisa om aktuella utmaningar kring psykisk ohälsa, särskilt i relation till smärtpatienter.”</i></p> <p><b>Kommentar:</b> Under innevarande läsår 2023-24 finns lärare inom ämnesområdena Naprapati och Professionell Utveckling (PU) som är både legitimerad naprapat och utbildad psykoterapeut med relationell inriktning inom kognitiv beteendeterapi.</p> |

|   |   |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---|---|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |   |   | <p>Inom ämnesområdet Idrottsmedicin finns lärare som är idrottspsykolog med masterexamen inom Idrottsvetenskap, idrottspsykologi. Se komplettering 2: Tabell externa lärare.</p> <p>I den nya utbildningsplanen som trädde i kraft 2022 (UP22), finns även kursen "Klinisk beteendevetenskap" under årskurs 4 med företrädesvis psykologer som lärare. Kursen ges emellertid inte under innevarande läsår varför ingen psykolog finns med i komplettering 2: Tabell externa lärare.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 3 | 2 | 4 | <p><i>"Kursen som behandlar kvinnohälsa skulle med fördel utvecklas genom att inkludera medicinskt utbildade föreläsare med kunskap inom gynekologi."</i></p> <p><b>Kommentar:</b> Lärosätet önskar förtydliga att undervisande lärare inom kursen "Gynekologi", enligt tidigare utbildningsplan (UP15), var läkare med gynekologi som specialisering. Utvärderingar har emellertid visat att de kirurgiska aspekterna ibland fått större utrymme än önskvärt för en manuellmedicinsk utbildning. Lärosätet har därför valt att utveckla kursen inom den nya utbildningsplanen (UP22) som nu benämns "Kvinnors hälsa och reproduktionsmedicin" genom att tydliggöra syftet att "belysa sjukdomar och/eller besvär med särskilda effekter på rörelseorganen ur ett manuellmedicinskt perspektiv".</p> <p>Lärare i den reviderade kursen är fysioterapeuter med specialisering inom obstetrik, gynekologi och urologi. Genom att integrera fysioterapeuter med specialisering inom gynekologi är lärosätets bedömning att en helhetssyn på kvinnors hälsa ur ett muskuloskeletalt perspektiv kommer att främjas. Om utvärderingar skulle visa annat, är lärosätet öppet för att återigen inkludera en gynekolog i kursen, eventuellt som ett komplement till befintliga fysioterapeuter.</p> |
| 3 | 3 | 1 | <p><i>"Naprapatutbildningen ger i dagsläget inte behörighet till studier på avancerad nivå..."</i></p> <p><b>Kommentar:</b> Naprapatutbildningen ger i dagsläget inte <u>per automatik</u> behörighet till studier på avancerad nivå. Men, som lärosätet framhållit, finns flera exempel på validering eller tillgodoräknande av hela eller delar av studierna på naprapatprogrammet som underlag för vidare studier på avancerad nivå.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

## Utbildningsmiljö

| Sida | Stycke | Rad | Korrigerig                                                                                                                                                                                                                                            |
|------|--------|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5    | 1      | 2   | <i>"...lärarkollegium med god akademisk kompetens samt gedigen klinisk erfarenhet".</i>                                                                                                                                                               |
| 5    | 2      | 4   | <i>"...relativt många externa disputerade lärare i olika ämnen."</i>                                                                                                                                                                                  |
| 5    | 1      | 10  | <b>Kommentar:</b> Meningen "Representationen av lärare med högre akademisk kompetens är ändå låg" motsäger ovanstående bedömningar.                                                                                                                   |
| 5    | 2      | 9   | <p><i>"Av åtta redovisade forskningsprojekt vid naprapathögskolan är det endast ett som är pågående (sedan 2018) och övriga projekt är avslutade sedan mellan 5 och 18 år tillbaka."</i></p> <p><b>Errata:</b> Naprapathögskolan (se även sida 7)</p> |

|   |   |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---|---|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |   |    | <p><b>Kommentar:</b> Yttrandet verkar bygga på ett missförstånd. I självvärderingen redovisas Naprapathögskolans forskningsprojekt i bilaga 5. I tabellen syftar <b>“PERIOD”</b> på <u>datainsamlingsperiod</u> och innebär således inte att projekten nödvändigtvis är avslutade. Lärosätet önskar klargöra att fyra forskningsprojekt i nuläget är pågående; Förloppsstudien, KHASt-studierna, KIC-studien och SMASH-studien, där huvudfokus för de tre senare ligger på databearbetning och författande av vetenskapliga artiklar.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 5 | 2 | 6  | <p><i>“Bedömargruppen anser att den forskning som bedrivs på lärosätet, liksom de forskningssamarbeten som finns, inte har en sådan omfattning att den kommer alla studenter till del.”</i></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 5 | 2 | 12 | <p><i>“Utbildningens forskningsanknytning skulle stärkas om studenterna gavs möjlighet att i teoretiska och praktiska sammanhang få kännedom om pågående forskning inom huvudområdet.”</i></p> <p><b>Kommentar:</b> Naprapathögskolan känner inte igen sig i denna beskrivning. Kanske kan det förklaras av förtydligandet i kommentar 5-2-8 gällande antalet pågående forskningsprojekt.</p> <p>Lärosätet önskar förtydliga att det, i de RCT-studier som genomförts vid Naprapathögskolans klinik inom ramen för forskningssamarbeten med Karolinska Institutet (MINT-studien och STONE-studien redovisade i självvärdering bilaga 5), har inkluderats 1 000 respektive 600 patienter. Studierna har inneburit att cirka 350 av Naprapathögskolans studenter har deltagit och varit de terapeuter som genomfört såväl inkludering som interventioner.</p> <p>Sedan 2018 genomförs även “Förloppstudien” vid Naprapathögskolans klinik, en prospektiv studie med syfte att undersöka naturalförlopp och prognostiska faktorer vid olika muskuloskeletal besvär. I detta projekt kommer ca 4 000 studiedeltagare följas och samtliga studenter vid Naprapathögskolan från termin 3 och framåt kommer att delta i datainsamlingen.</p> <p>Vidare har sammanlagt cirka 160 studenter grundat sina examensarbeten på forskningsprojekt vid Naprapathögskolan vilket specificeras i självvärderingen bilaga 5: Forskningsprojekt vid Naprapathögskolan. Alla examensarbeten presenteras dessutom vid examinationsseminarium inför samtliga studenter vid lärosätet i slutet av varje läsår.</p> <p>För att aktuell forskning inom relevanta ämnesområden ska komma alla studenter till del är aktiva forskare tillsvidareanställda vid lärosätet både som ämnesföreträdare för huvudområdet naprapati och idrottsmedicin samt som lärare. Se självvärdering bilaga 4: Personaltabell. Vidare, och som också lyfts i självvärderingen, arrangerar Naprapathögskolans forskningsnämnd regelbundna seminarier för alla studerande vid lärosätet för att belysa resultat från egna forskningsstudier och kunskapsutvecklingen från de vetenskapliga kongresser som kollegiet deltagit vid.</p> <p>Vår mening är att lärosätet, i förhållande till sin storlek, har en god forskningsanknytning som i hög grad kommer studenterna till dels, såväl i teoretiska som praktiska sammanhang. Detta styrks även i utvärderingar av utbildningsprogrammet där ca. 80% av de studerande <i>“uppfattar att utbildningens innehåll utgått från aktuell forskning”</i>.</p> |

|   |   |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---|---|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6 | 1 | 1 | <p><i>“Lärosätet bör se över kursplaner och examensarbeten, hur vetenskaplig litteratur och referenser används i olika uppgifter, och säkerställa att vetenskaplig metod genomsyrar utbildningen från start till mål. En viktig kunskap och skicklighet rör också hur man bemöter patientens/klientens förväntningar parallellt med att nya vetenskapliga rön utvecklas.”</i></p> <p><b>Kommentar:</b> Naprapathögskolan känner inte igen sig i denna beskrivning. Lärosätet vill tydliggöra för bedömargruppen och UKÄ att under läsåret 2023-24 studerar årskurs 1 och 2 enligt den nya utbildningsplanen (UP22) och årskurs 3 och 4 enligt den gamla utbildningsplanen (UP15).</p> <p>Lärosätet har i den nya utbildningsplanen specifikt adresserat Vetenskaplig Utveckling (VetU). VetU löper som en strimma genom programmet, från termin 2 till termin 6, med syfte att stimulera till ett reflekterande och vetenskapligt förhållningssätt.</p> <p>Parallellt med VetU, finns ämnesområdet professionell utveckling (PU), som lägger grunden för yrkesidentiteten. PU sträcker sig över programmets samtliga terminer. Se självvärdering bilaga 8: Utbildningsplan naprapatprogrammet. Inriktningen i den nya utbildningsplanen torde säkerställa det som bedömargruppen anser vara viktiga kunskaper och skickligheter.</p> <p>Naprapathögskolan vill vidare förtydliga att lärosätet tillämpar "Vancouverssystemet" för användningen av vetenskaplig litteratur och referenser, vilket är gängse inom medicinska utbildningar i det svenska högskoleväsendet. Se komplettering 5d: Examensarbete: INSTRUKTIONER.</p> <p>Vid lärosätet erbjuds även "Forskarverkstad", som veckovis schemaläggs antingen fysiskt eller digitalt och leds av disputerade lärare. "Forskarverkstan" är tillgänglig för alla studenter och syftar till att erbjuda stöd i exempelvis referenshantering, inte enbart för examensarbeten utan även för andra rapporter och inlämningsuppgifter.</p> |
| 7 | 1 | 7 | <p><i>“Av intervjuerna framgår till exempel att kursvärderingarna inte fullt ut används aktivt för att utveckla utbildningen och att kursvärderingsresultaten inte alltid återkopplas till aktuell kurs eller kommande kurstillfälle.”</i></p> <p><b>Kommentar:</b> Lärosätet har svårt att identifiera sig med denna redogörelse. Gällande kursvärderingar utför lärosätet kontinuerliga och systematiska genomgångar av samtliga enkätsvar vilka utgör en av de viktigaste underlagen för utveckling av utbildningen.</p> <p>Vid veckovisa programledningsmöten mellan rektor, klinikchef och studierektorer, lyfts kursvärderingsdata som underlag för gemensam diskussion om hur den fortsatta utvecklingen inom respektive kurs bör ske. Resultaten från kursvärderingarna lyfts även i mötesforum med studentrepresentation såsom Utbildningsnämnd, Studiesocial kommitté och via klassinformation. Kollegiet tillsammans med övrig personal sammanfattar även de utvärderingar som genomförts av de studerande vid en årlig Strategidag efter avslutat läsår.</p> <p>Som beskrivits i självvärderingen återkopplas alltid kursvärderingsresultat till de studerande efter aktuell kurs. Inom ramen för lärosätets systematiska kvalitetsarbetet ingår att enkätresultaten tillgängliggörs på lärplattformen, synligt för såväl studenter, lärare som övrig personal, så snart som möjligt efter avslutad kurs. Externa lärare får även en sammanställning av resultatet som återkoppling till aktuell kurs. Lärosätet uppmanar de undervisande lärare att återkoppla</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|   |   |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---|---|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |   |   | <p>kursvärderingsresultatet vid kommande kurstillfälle.</p> <p>Till skillnad från kursvärderingarna framgår det av självvärderingen samt under intervjuerna att lärosätet upplever en utmaning att cementera och få till ett systematiskt arbete med och uppföljning av kursanalyserna, framför allt i kurser med extern kursansvarig lärare med tidsbegränsad anställning. Kursanalyserna återkopplas av denna anledning inte alltid till aktuell kurs eller kommande kurs.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 7 | 3 | 1 | <p><i>“Stor vikt har lagts vid det pedagogiska arbetet, vilket man också har försökt sätta in i någon form av ramverk...”</i></p> <p><b>Kommentar:</b> Naprapathögskolan ställer sig undrande inför innebörden i skrivelsen ”försökt sätta in i någon form av ramverk”. Det pedagogiska ramverk som används vid lärosätet vilar på ett socialkonstruktivistiskt synsätt på lärande, vilket beskrivits i självvärderingen. Centralt är att skapa interaktion mellan studenter samt mellan de studerande och kunskapsinnehållet. Lärosätets pedagogiska ramverk fokuserar på undervisning där studenten är aktiv och medskapande samt har ansvar för sitt eget lärande. Lärarens roll är att stötta studenterna i att bearbeta material och innehåll för att kunna utveckla sin kunskap till ett meningsfullt lärande. CanMEDS, ett vedertaget och väl etablerat kompetensramverk för professionell medicinsk utveckling, tillsammans med den biopsykosociala modellen, har använts vid utformningen av utbildningsplanen och återspeglas tydligt i utbildningens kursplaner.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 7 | 4 | 1 | <p><i>“Lärosätet bör lägga resurser på en strategisk plan för utveckling av forskning och kontaktvägar som kan gynna utvecklingen av naprapati i förlängningen. Arbeta behöver ske gällande hur ytterligare forskning kan bedrivas vid naprapathögskolan, även i samarbete med universitet, och hur forskning kan befrukta och integreras mer i undervisningen på ett sätt som säkerställer att studenterna blir väl förtroga med ett evidensbaserat arbetssätt. Planen kan med fördel ange hur studenterna kan bli ytterligare delaktiga i att ta del av men också medverka i aktuell forskning. Detta kan med fördel ske i deras studentarbeten, exempelvis i form av pilotstudier, litteraturstudier eller ren datainsamling.”</i></p> <p><b>Kommentar:</b> Naprapathögskolan känner inte igen sig i denna beskrivning. Lärosätet vill poängtera att en väldefinierad strategisk forsknings- och samverkansplan har varit en långvarig prioritering vid Naprapathögskolan. Sedan 2009 har lärosätet ett formaliserat forskningssamarbete med Karolinska Institutet, Institutet för Miljömedicin, vilket inneburit att Karolinska Institutet varit huvudman för de forskningsprojekt som genomförts vid Naprapathögskolans klinik samt i samverkan med bland annat University of Ontario Institute of Technology och Canadian Memorial Chiropractic College i Toronto, Kanada. Naprapathögskolan ingår sedan 2019 i forskningssamarbete med forskargruppen Musculoskeletal &amp; Sports Injury Epidemiology Center (MUSIC) vid Sophiahemmet Högskola, se självvärdering bilaga 6: Avtal Sophiahemmet Högskola. Gällande studenternas delaktighet i datainsamling och bearbetning ges förtydligande i kommentar 5-2-6 och 5-2-12.</p> <p>I likhet med det som bedömargruppen lyfter inom ramen för utvecklingsområden, har lärosätet sedan läsåret 2022 i den nya utbildningsplanen (UP22) inkluderat kursen "Evidensbaserad manuell medicin och livslångt lärande" redan under termin 1. Syftet är att säkerställa att studenterna tidigt under utbildningen blir förtroga med ett evidensbaserat arbetssätt och utvärderingar av utbildningsprogrammet visar att ca. 80% av de studerande <i>”känner sig väl förberedda att arbeta</i></p> |

|   |   |   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---|---|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |   |   | evidensbaserat”.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 8 | 1 | 5 | <p>“Lärosätet bör se över kursplaner och examensarbeten med syfte att säkerställa att vetenskaplig metod genomsyrar utbildningen från start till mål. Studenterna behöver stöd att tillägna sig kunskap och skicklighet kring hur man bemöter patientens/klientens förväntningar parallellt med att nya vetenskapliga rön utvecklas.”</p> <p><b>Kommentar:</b> Se ovanstående kommentar 6-1-1 gällande naprapatprogrammets nya utbildningsplan (UP22) där Vetenskaplig Utveckling (VetU) och Professionell Utveckling (PU) löper som strimor genom utbildningsprogrammet.</p> |

## Resurser

| Sida | Stycke | Rad | Korrigerig |
|------|--------|-----|------------|
|      |        |     |            |

## Styrdokument

| Sida | Stycke | Rad | Korrigerig                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------|--------|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 11   | 1      | 10  | <b>Errata:</b> CanMEDS (se även sida 13)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 12   | 1      | 11  | <p>“Bedömagruppen menar att det är viktigt att säkerställa att studenternas synpunkter inte bara tas emot utan också åtgärdas och följs upp på ett systematiskt vis.”</p> <p><b>Kommentar:</b> Naprapathögskolan känner inte igen sig i denna beskrivning. Lärosätets uppfattning är att det görs betydande insatser för att systematiskt ta emot, hantera, åtgärda samt följa upp studenternas synpunkter.</p> <p>Möten i Studiesocial kommitté, där studentrepresentation från varje årskurs finns närvarande, hålls två gånger per termin. Vid mötena förs, jämte ordinarie protokoll, även en “åtgärdslista” som tydliggör exakt vad som bör åtgärdas, vilken instats/resurs som ska tillsättas, vem som är ansvarig och när åtgärden skall vara utförd. Möten i Studiesocial kommitté inleds alltid med en systematisk genomgång av åtgärdslista vars innehåll kontinuerligt följs upp och uppdateras. Såväl åtgärdslista som protokoll tillgängliggörs för samtliga studenter, lärare och personal på lärplattformen.</p> <p>Beslut gällande mer omfattande grundutbildningsfrågor fattas i Utbildningsnämnden, även där med studentrepresentation från Naprapathögskolans studentkår. Inom ramen för lärosätets reviderade kvalitetsarbete, som trädde i kraft 2022-04-21, beskrivs målsättningar och planer enligt European Standards and Guidelines (ESG) i en kvalitetsplan baserad på föregående års kvalitetsberättelse. De kvalitetsansvariga i Utbildningsnämnden tolkar verksamhetsmål, kvalitetsmål enligt ESG och utbildningsmål för naprapatexamen. Kvalitetsplanen följs upp i Utbildningsnämnd, Programkommitté och Studiesocial kommitté. På samma sätt som för möten i Studiesocial kommitté tillgängliggörs justerade protokoll och</p> |

|    |   |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----|---|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |   |    | <p>beslut från möten i Utbildningsnämnden för studenter, lärare och personal på lärplattformen. Även muntlig kommunikation kring förändringar och fattade beslut sker regelbundet exempelvis vid "Klassinformation".</p> <p>Som lärosätet belyst i självvärderingen anser även ca 70% av de studerande att de haft goda möjligheter till studentinflytande och att påverka sina studier, mätt i examensenkät från vårterminen 2023.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 12 | 1 | 13 | <p><i>"Sett till ett studentperspektiv drar bedömargruppen slutsatsen att forum för dialog (klassinformation) är förlagda på en tid som begränsar studenternas möjlighet att delta."</i></p> <p><b>Kommentar:</b> Detta är något förvånande eftersom klassinformation alltid schemaläggs specifikt utifrån förutsättningen att största möjliga antal studenter ska ha möjlighet att delta. Studenternas medverkan är själva syftet med att genomföra aktiviteten och schemaläggning sker därför företrädesvis i samband med obligatoriska moment i helklass på plats vid Naprapathögskolan. Datum för klassinformation kommuniceras med god framförhållning och innehållet i klassinformationen sammanfattats vanligen även i ett mejl till samtliga studenter i den aktuella klassen.</p> |

## Säkerställande av utbildningsmål

| Sida | Stycke | Rad | Korrigerig                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------|--------|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 14   | 2      | 29  | <p><i>"Platsbesöket visar dock att utformning av klinikens lokaler och behandlingsrum mest sannolikt utesluter patientgrupper med svårare funktionshinder som t ex patienter med cerebrovaskulära sjukdomar varför det är svårt att se hur detta mål kan tillgodoses."</i></p> <p><b>Kommentar:</b> Tyvärr verkar inte det arbete som utförts vid Naprapathögskolans klinik i syfte att tillgänglighetsanpassa lokalerna ha framgått vid platsbesöket, vilket är beklagligt.</p> <p>Under sommaren 2023 uppfördes två behandlingsrum i nära anslutning till reception och handikappanpassad toalett med syfte att underlätta för personer med funktionsnedsättningar att ta del av lärosätets kliniktjänster.</p> <p>Beslut har även fattats om tillgängliggörande av portabel ramp då en permanent installerad extern ramp inte är genomförbar på grund av de betydande hinder som skulle uppstå för fotgängare, särskilt personer med synnedsättningar, om en stor del av trottoaren skulle behöva användas.</p> <p>Detta är några exempel på åtgärder för att främja en tillgänglig och inkluderande miljö för alla besökare vid Naprapathögskolans klinik, och som förväntas bidra till att uppnå kurs- och utbildningsmålen i detta avseende.</p> |

## Mall för svar på delning av preliminärt yttrande

### Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Skandinaviska Kiropraktorhögskolan

Utbildning: Kiropraktorutbildning

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrandet och påpeka eventuella faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsgrunder som ingått i prövningen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med nya fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

### Exempel

| Sida | Stycke | Rad | Korrigerig                                   |
|------|--------|-----|----------------------------------------------|
| 2    | 3      | 5   | Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45. |

## Utbildningen

| Sida | Stycke          | Rad               | Korrigerig                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------|-----------------|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1    | 4               | 4-6               | Kiropraktorhögskolan arbetar aktivt med att minska risken för att beprövad erfarenhet inte tas tillvara. Detta främst genom att samtliga lärare i klinisk medicin och kiropraktik är kliniskt verksamma samt att representanter för yrkesförbundet tar aktiv roll i utbildningen. Detta påtalas även av Bedömagruppen under rubrik Personal se Styrkor.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 2    | 4,<br>”Styrkor” | 2-3<br>Punkt<br>1 | <p>”...utvecklas mot en utbildning som tydligare vilar på vetenskaplig grund och som efter hand närmar sig högskolemässighet.”</p> <p>Jmf med stycket ovan i det preliminära yttrandet ”Bedömagruppen anser att lärosätet genom de till självvärderingen bifogade utbildnings- och kursplanerna, samt översikten av lärandemål i relation till utbildningsmål som beskrivs i självvärderingen, har visat att utbildningsmålen och kursmålen motsvarar kraven för högskoleutbildning på grundnivå.”</p> <p>Bedömagruppens formulering under Styrkor kan tolkas som att Kiropraktorhögskolan inte uppnår högskolemässighet i nuläget trots att vi i yttrandet får omdömet ”Tillfredställande” på samtliga områden. Formuleringen är inkonsekvent i relation till givna omdömen och riskerar att skapa utrymme för spekulativa tolkningar.</p> |
|      |                 |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|      |                 |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

## Personal

| Sida | Stycke | Rad | Korrigerig |
|------|--------|-----|------------|
|      |        |     |            |
|      |        |     |            |
|      |        |     |            |
|      |        |     |            |

## Utbildningsmiljö

| Sida | Stycke            | Rad         | Korrigerig                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------|-------------------|-------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6    | 3                 | 4–6         | Under platsbesöket förtydligade rektor bland annat formella samarbeten med Ontario Tech University på området EBM och internationella riktlinjer för kiropraktist omhändertagande, kunskaper som även delges yrkesförbundets medlemmar på fort- och vidareutbildning. I självvärderingsrapporten beskrivs även hur lärare och studenter, genom tillgång till generösa bidrag, uppmuntras att delta i internationella konferenser som del i internationell kunskapsöverföring. |
| 6    | 4                 | 4–5         | ”...dock träffar studenterna externa patienter först i termin 8” är fel då första tillfället, se kursplaner, som studenter träffar externa patienter är i åk 1 under Tema Kiropraktik1 i kursen Introduktion behandling.                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 8    | Utvecklingsområde | Punkt 1,2,6 | Förslagen i dessa utvecklingsområden bör revideras alternativt strykas då de vilar på felaktiga alternativt ofullständiga uppgifter.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|      |                   |             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

## Resurser

| Sida | Stycke | Rad     | Korrigerig                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------|--------|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 10   | 2      | 11–13   | Val av behandlingsbänkar görs av högskolans kiropraktorlärare i samråd med representanter från yrkesförbundet. Kriterier för val av behandlingsbänkar är att dessa ska vara stabila, utrustade för att underlätta i för utbildningen adekvata behandlingstekniker och vara vanligt förekommande på arbetsmarknaden. Allt för att underlätta students övergång från utbildning till klinisk verksamhet som kiropraktor.<br><br>Bör tilläggas att tekniker som ofta benämns som ”avancerade” alternativt ”specialtekniker” tenderar att sakna grund i vetenskap och beprövad erfarenhet. |
| 11   | 1      | Punkt 3 | Jmf kommentar ovan rörande behandlingsbänkar. Val av behandlingstekniker som ingår i utbildningen baseras på aktuell tillgänglig forskning och beprövad erfarenhet.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|      |        |         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|      |        |         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

## Styrdokument

| Sida | Stycke | Rad | Korrigerig |
|------|--------|-----|------------|
|      |        |     |            |
|      |        |     |            |
|      |        |     |            |
|      |        |     |            |

## Säkerställande av utbildningsmål

| Sida | Stycke | Rad           | Korrigerig                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------|--------|---------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 15   | 1      | 6 - 8         | <p>” De övergripande målen för temat basvetenskap i år 1 anger att studenten ska kunna samverka med patienten samtidigt verkar första riktiga patientkontakten sker under år 4 och 5.”</p> <p>Ovanstående är fel då första tillfället, se kursplaner, som studenter träffar externa patienter är i åk 1 under Tema Kiropraktik1 i kursen Introduktion behandling.</p>                     |
| 16   | 2      | Sista punkten | <p>” Bedömargruppen rekommenderar uppföljning av arbetet att bättre stödja uppfyllelse av målet att analysera och värdera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer med fokus på en helhetssyn på människan.”</p> <p>Jmf med ffa kurserna som ingår i Tema Kiropraktik 5, 30 hp. Dessa har specifikt som mål att uppfylla de rekommendationer som Bedömargruppen lyfter.</p> |
|      |        |               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|      |        |               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |